

● **СПЕЦИЈАЛЕН ДОДАТОК ПО
ПОВОД 100 ГОДИНИ ИЛИНДЕН**

● **МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА
НА БИБЛИОТЕКАТА**

● **ГЛАВНАТА БИБЛИОТЕКА
ВО ВИЕНА**

● **ДОНАТОРСТВОТО И
РАКОПИСИТЕ
ВО МУБ "СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ" - БИТОЛА**

● **ЦИП - ЗАПИС ВО МУБ**

● **НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА
ЗАШТИТА НА КНИГАТА**

● **БИБЛИОТЕЧНИОТ СИСТЕМ НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ НА ТОРОНТО**

● **НОВИНИ ВО ОДДЕЛОТ ЗА
ПОЗАЈМУВАЊЕ НА ВОЗРАСНИ**

● **РАЗГОВОР СО ЃОРЃИ ДИМОВСКИ
- ЦОЛЕВ**

● **ИКОНОСТАСОТ НА ЦРКВАТА
"СВ. ПЕТКА" ВО СИДНЕЈ**

БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД

ISSN 1409-9497

Бр. 3, јули - септември 2003

**СПИСАНИЕ НА МАТИЧНАТА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
"СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" - БИТОЛА**

БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД

СПИСАНИЕ НА МУБ СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ

Издавач

Матична и универзитетска библиотека
"Св. Климент Охридски" Битола
ул. Ленинова 39

Главен и одговорен уредник: в.д. директор Јелена Петровска

Издавачки совет:

-претседател д-р Николче Вељановски, библиотекар советник
 Јоланда Бошевска, виш библиотекар
 Ричард Иванишевиќ, виш библиотекар и критичар
 Гордана Марковска

Редакција:

д-р Николче Вељановски, одговорен уредник
Ричард Иванишевиќ
Илче Стојановски

Лектура и коректура: д-р Николче Вељановски
 Јоланда Бошевска

Фотографии: Трајан Чагорски

Дизајн на корица: Гордана Пешевска

Компјутерска обработка и печат: Херакли Комерц

Тираж: 300 примероци

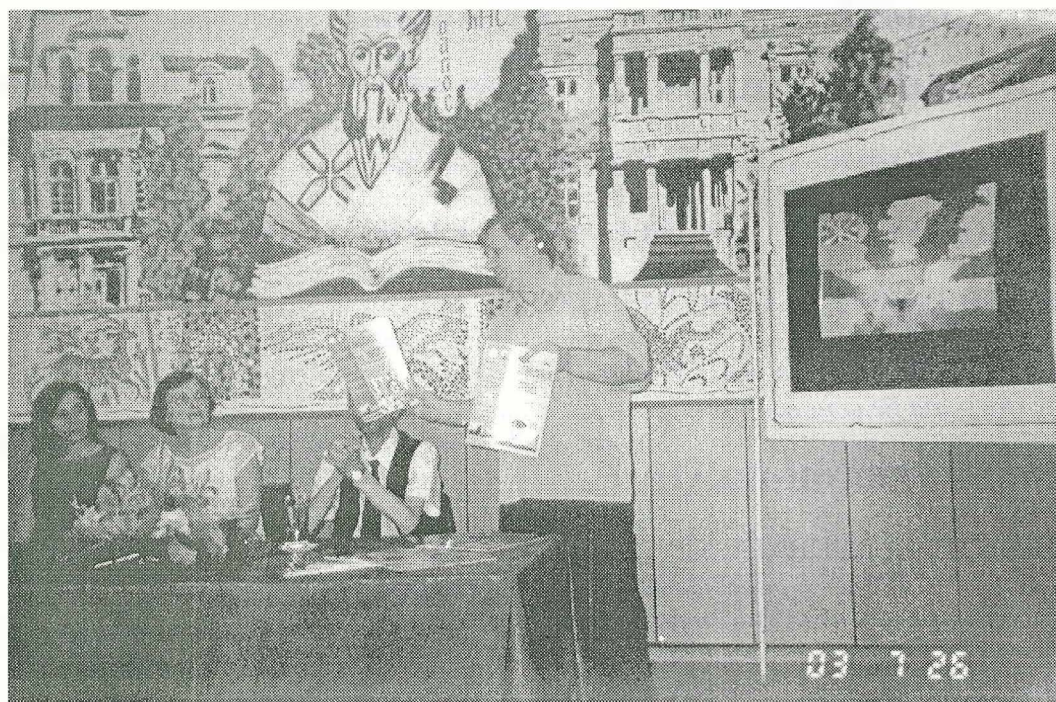
ИССН 1409-9497

Според мислење на Министерството за култура на РМ
се плаќа повластена даночна стапка

СОДРЖИНА	1
ПРОМОЦИЈА НА СПИСАНИЕТО "БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД"	2
БИБЛИОТЕКАТА - ОД ИДЕЈА ДО РЕАЛИЗАЦИЈА	3
БИБЛИОТЕКАТА ВО МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА.....	3
ВИ ЈА ПРЕТСТАВУВАМЕ ГЛАВНАТА БИБЛИОТЕКА (HAUPTBUCHEREI) ВО ВИЕНА- <i>Јелена Пејровска</i>	3
ИЗРАБОТКА НА ЦИП- ЗАПИСОТ ВО МУБ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" БИТОЛА- <i>Малџожајџа Мачковска</i>	6
НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА ЗАШТИТА НА КНИЖНИОТ ФОНД НА БИБЛИОТЕКАТА - <i>Ленче Андоновска</i>	7
ДОНАТОРСТВОТО И РАКОПИСИТЕ ВО МУБ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" БИТОЛА - <i>Цвејџанка Дамјановска</i>	8
БИБЛИОТЕЧНИОТ СИСТЕМ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ НА ТОРОНТО - <i>Николче Вељановски</i>	12
НОВО...COBISS/ ПОЗАЈМУВАЊЕ ВО ОДДЕЛОТ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ВОЗРАСНИ - <i>Гордана Марковска</i>	15
БИБЛИОТЕКАТА НИЗ ОДДЕЛИ И АКТИВНОСТИ	16
БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ	16
КОГА СОНЦЕТО БЕШЕ БОГ - <i>Приредила Гордана Марковска</i>	16
ГРЕШНИЦИ - <i>Приредила Гордана Марковска</i>	17
КОН ЗБИРКАТА РАСКАЗИ НА АЛЕКСАНДАР ПРОКОПИЈЕВ "ЧОВЕКОТ СО ЧЕТИРИ ЧАСОВНИЦИ" - <i>Ричард Иванишевиќ</i>	18
ОСВРТ КОН ДЕЛОТО "ЧОВЕК И ДЕТЕ" ОД ТОНИ ПАРСОНС - <i>Приредил Илче Сџојановски</i>	19
НЕБЕСКА ТИМЈАНОВНА - <i>Приредил Илче Сџојановски</i>	20
ПОПУЛАРИЗАЦИЈА НА КНИГАТА	
ИЗЛОЖБИ, ПРОМОЦИИ, ПРЕДАВАЊА - <i>Драѓи Кабровски</i>	21
IN MEMORIAM -.....	23
In Memoriam: ПОЕТСКИТЕ ТАЈНОПИСИ НА АНТЕ ПОПОВСКИ.....	24
КУЛТУРА ... БИБЛИОТЕКАТА ВО ПЕЧАТОТ	25
РАЗГОВОР СО ЃОРЃИ ДИМОВСКИ - ЦОЛЕВ - <i>Приредил Николче Вељановски</i>	26
ОД ЖИВОТОТ НА БИБЛИОТЕКАРИТЕ	
ИКОНОСТАСОТ НА ЦРКВАТА "СВЕТА ПЕТКА" ВО СИДНЕЈ, АВСТРАЛИЈА - <i>Приредил Николче Вељановски</i>	29
ВО СТИЛОТ НА .. СФУМАТО - <i>Ричард Иванишевиќ</i>	31
ЗАНИМЛИВОСТИ ОД СВЕТОТ НА КНИГАТА	32
СПЕЦИЈАЛЕН ДОДАТОК ПО ПОВОД 100-ГОДИНИ ИЛИНДЕН- (Во средината на списанието)	

ПРОМОЦИЈА НА СПИСАНИЕТО "БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД".

За првпат од своето постоење, во издание на МУБ "Св. Климент Охридски"- Битола, во печат на "Херакли Комерц", и во целост спонзориран од Министерството за култура, излегува тримесечникот "Библиотечен тренд". За списанието, во име на редакцијата, зборуваше претседателот на Издавачкиот совет и одговорен уредник д-р Николче Велјановски. Тој истакна дека издавањето на едно вакво стручно и воедно популарно гласило има за цел да ја информира јавноста за работата на библиотекарите во Библиотеката и другите библиотеки во светот и нивната стручна и културно-просветна мисла во контакт со корисниците, кои пак од друга страна ќе бидат информирани како најлесно и најбрзо да дојдат до библиотечните материјали. Д-р Велјановски, при излагањето, прво ги објасни сите рубрики во списанието, а потоа им се заблагодари на сите оние кои учествуваа во неговата подготовка и на сите оние кои со своите текстови допринесоа да излезат првите два броја на списанието.

БИБЛИОТЕКАТА ВО МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА

Јелена Пејровска
в.д. директор

Како значаен дел од работата на Библиотеката и нејзиното вклучување во современите текови на библиотечното работење е меѓународната соработка. Во овој период Библиотеката оствари мошне важни контакти со универзитетските библиотеки на југозападна Европа: Марибор, Нови Сад, Белград, Сараево, Тузла и други. Во рамките на манифестацијата "Денови на хрватската култура во Македонија", Библиотеката оствари средба со претставниците од Градската библиотека "Марко Марулиќ" - Сплит.

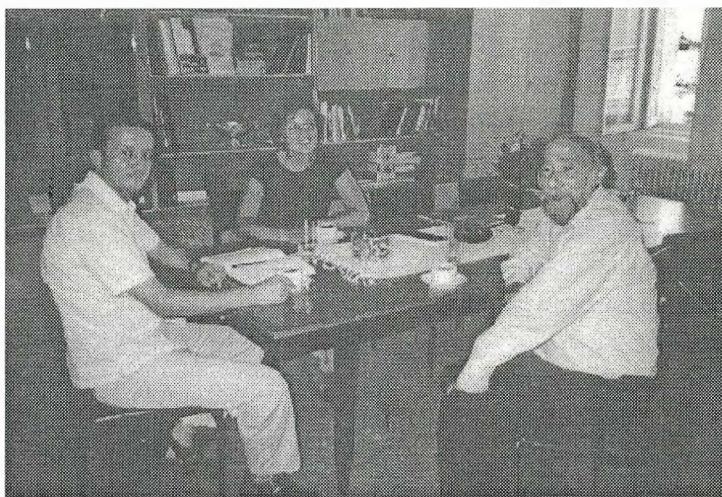
Исто така, на почетокот од септември, на покана од домаќинот, со еден свој претставник, Библиотеката учествуваше на Билансната конференција на австриските библиотеки во Виена. На конференцијата беше презентирано и списанието на нашата библиотека "Библиотечен тренд".

При крајот на септември, Библиотеката преку свој претставник оствари еднонеделна посета на Универзитетската библиотека на Торонто при што создадовме поле за понатамошна библиотечна соработка.

На крајот на август, остварена е работна средба со директорите на Народната и универзитетска библиотека

"Св. Климент Охридски" Скопје, г-дин Борко Зафировски и Народната библиотека на Србија во Белград, г-дин Сретен Угричиќ.

Откако двајцата потпишаа меморандум за соработка, ја посетија Библиотеката со цел и наше вклучување во истата како членки во програмата COBISS. На средбата се разговараше за формите на соработка на Библиотеката со овие две универзитетски установи.

Срејен Угричиќ (лево), Јелена Пејровска и
Борко Зафировски (десно)

027.54(436.14)

ВИ ЈА ПРЕТСТАВУВАМЕ ГЛАВНА ТА БИБЛИОТЕКА HAUPTBUECHEREI ВО ВИЕНА

Приредила: Јелена Пејровска

Библиотеките во Виена се високо рангирани институции во општеството на Австрија како место на кое се обезбедуваат информации, образование, култура како и се вршат разновидни слободни активности. Тие се и важни места на средби и комуникации меѓу луѓето. Виенските библиотеки се различни видови на библиотеки со различна големина во скоро сите виенски квартави, болнички биб-

лиотеки, библиотеките за учениците од стопанството и автобус- библиотеки. Тие му стојат на располагање на секој граѓанин на Австрија па дури и на оние што немаат таков статус им е дозволено да користат медиуми во просториите на самата библиотека. Државата му дава огромно значење на ширењето и популаризирање на библиотеките и книгата воопшто.

Една од ако не најголемите тогаш со сигурност најмодерна и најнова библиотека е главната библиотека во Виена или популарно познатата Хауптбухерај (Hauptbucherei) библиотеката. Самиот збор бухерај (buecherei) доаѓа од архаичниот назив за мала библиотека што граѓаните на Виена со посебни симпатии го изговараат. Изградена на најпрометното место во Виена над метрото отворена на 8-ми април 2003 година. Библиотекарите од ова библиотека во шега велат дека се тие единствена библиотека што во својот магацин имаат метро (што е своевиден куриозитет со обзир дека библиотеките обично се градат на мирни места) со што се поврзани

Главната библиотекa во Виена

со секое делче на градот и буквално секој читател од својот дом доаѓа право во лифтоот на библиотеката.

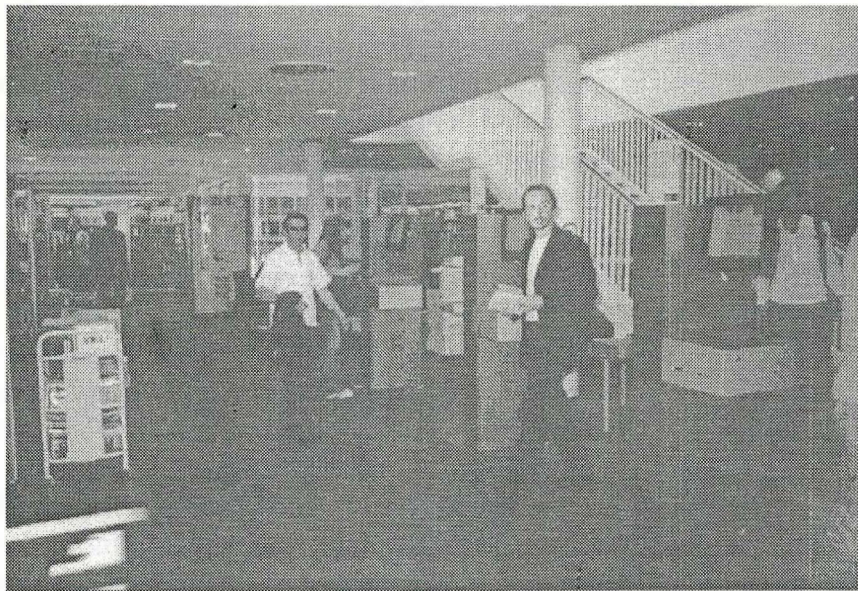
Во нејзината изградба учествувала екипа на архитекти и стручни консултанти, а обезбедени биле 28 милиони евра колку што чинеше нејзината изградба. Компјутерската опрема коштала 6 милиони евра. Библиотеката располага со 50 клонови низ градот и можноста за порачка на библиотечниот материјал преку Интернет. Современиот ентеријер и максималната приспособеност на корисниците ја ставаат оваа библиотека во редот на најфункционалните библиотечни простори. Пет информациски пунктови, 4 апарати за самозапишување и самоизнајмување на книга, 78 работни компјутерски места, 250 работни места за читање, пребарување, слушање, 40 аудио и видео места и 40-тина компјутери за пребарување на ОПАК ја праваат оваа библиотека една од најмодерните библиотеки во Европа и пошироко.

Во библиотеката функционираат 6 оддели. Библиотечните единици се класифицирани по области почнувајќи од литература, преку уметност и култура, спорт, психологија, педагогија езотерика, политика, религија, техника, информатика и подетално класифицирани во секој оддел. Посебно внимание привлекува одделот за музика каде што корисниците преслушаваат некои од бројните CD-а или уживаат во DVD-приказите.

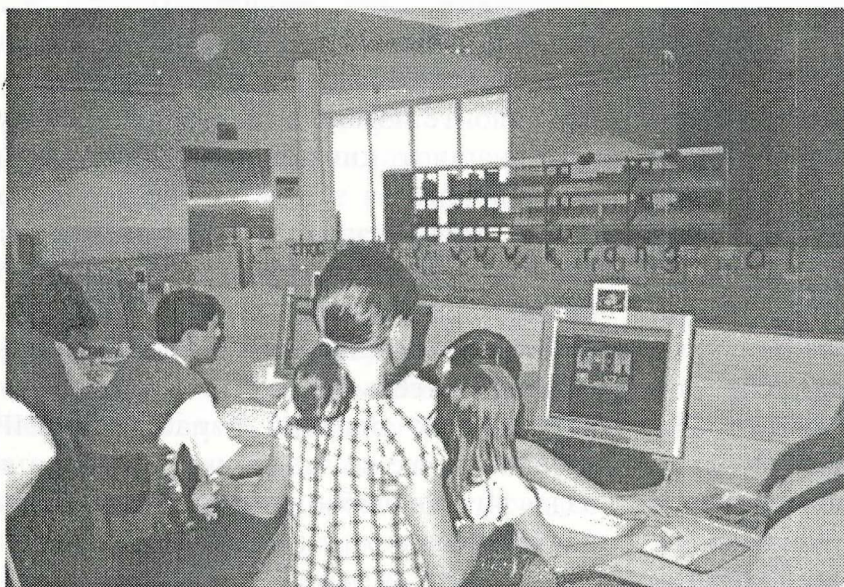
При едно зајмување корисникот може да изнајми до 25 библиотечни материјали кој ласерски се задолжуваат.

Потребно е да чека околу 1 час. Библиотечен материјал може да се задржи до 4 недели додека аудио-визуелните материјали до 2 недели. Лексикони и речници не се издаваат надвор од библиотеката. Тука се 6 најсовремени копир апарати за потребите на корисниците. Издавањето се обавува на еден сат од порачката. Рокот на изнајмениот материјал може да се продолжи два пати и тоа

може да се направи лично, телефонски и преку Интернет. Годишна членска карта чини 18 евра, а членарината за студенти

до 27 год. и за лица со мали примања потпомогнати од државата е само 3 евра.

Одделот за млади

Дневна
карта за

еднократно позајмување без можност за продолжување е 2 евра. Деца и млади до 18 години се ослободени од плаќање но не и од таксите кој важат за сите и изнесуваат 1 еврo за CD-ROM, видео и DVD, а до 0,70 евра за другите библиотечни единици.

На располагање е и големата кон-

ференциска сала со подвижни сидови за потребите на конференции или пак помали презентации. Тука е и ресторанот кој се наоѓа на покривот на библиотеката со тераса од 2000 м2 која кога времето дозволува е така направена да служи и како место каде што исто така може да се учи. Истата функција ја имаат и велелепните скали кои се спуштат од покривот и кои со својата приспособеност, ширина и атрактивност им овозможуваат на корисниците да уживаат во прекрасната глетка на Виена, а во исто време да уживаат и во читањето.

И на крајот од овој кус приказ на Виенската Хуптбухерај библиотека најголемиот впечаток го оставаат библиотекарите со нивната стручност, извонредна срдечност и подготвеност да ви дадат информација каква што посакувате. Нивното време за работа со странки е од 11 до 19 часот, а до 11 часот 100 - ина библиотекарџи го средуваат библиотечниот материјал.

025.321+025.45

ИЗРАБОТКА НА CIP-ЗАПИСОТ ВО МУБ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" ВО БИТОЛА

Малџожаѝа Мачковска

Во Матичната и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски" во Битола во одделот Обработка на монографски публикации - каталогизација се изготвува библиографски-каталошки опис на книги издадени на македонски и други словенски јазици. Библиографско - каталошкиот опис се врши според стандардот ISBD(M) - Меѓународен стандарден библиографски опис за монографски публикации.

Се обработуваат новонабавени, подарени и книги добиени како задолжителен примерок. Записите на книгите се вршат во словенечката програмата COBISS (кооперативен он-лине библиографски информативен систем и сервис), која засега е прифатена од неколку библиотеки во Македонија. Библиотеките поврзани во програмата COBISS (НУБ "Св. Климент Охридски" - Скопје, МАНУ - Скопје, МУБ "Св. Климент Охридски" - Битола, Природно-математички факултет - Скопје и др.) го сочинуваат единствениот Библиотечно информативен систем во Републиката со меѓусебна комуникациска врска преку заедничката база на податоци во НУБ, која пак овозможува слободен пристап до библиографските податоци и нивно преземање од страна на установите

вклучени во овој систем.

Во Одделот освен обработка на библиотечниот фонд се изработуваат CIP-записи на новоиздадени книги од страна на издавачи од Битола и регионот. Веќе дваесет години успешно соработуваме со авторите и издавачите од југозападниот регион на Македонија. CIP-записите на монографски публикации се изработуваат според меѓународниот стандард ISBD(M), и со запишување на меѓународен стандарден број на книгата (ISBN). Повеќе години работиме во програмата COBISS со постојана и И одлична меѓубиблиотечна соработка со НУБ и Рефералниот центар во Скопје.

Годишно изработуваме над 150 CIP-записи на монографски публикации што се издаваат во југозападниот регион на Македонија, вклучувајќи ги CIP-записите и на изданијата на научните работници на Универзитетот "Св. Климент Охридски" Битола. Сите издавачи од Битола и регионот ни ги доставуваат своите изданија со што го збогатуваме нашиот книжен фонд, а посебно роднокрајната збирка. Треба да се нагласи дека оваа долгогодишна соработка со издавачите придонесе сите публикации да бидат отпечатени со задолжителен CIP-запис. Со тоа придонесуваме сите публикации да бидат издадени со стручно изработени CIP-записи, што е во заеднички интерес и на издавачите и на библиотечното работење во југозападниот регион на Македонија.

CIP - Каталогизација во публикација
Матична и универзитетска библиотека
"Св. Климент Охридски", Битола

371.124-05 Христов, Т.

КАРАЦОСКИ, Владимир

Сто години од загинавањето на македонскиот
учител и револуционер Тале Христов : 1903-2003
Владимир Карацоски, Јордан Карацоски. - Прилеп
: Друштво за наука и уметност, 2003. - 55 стр.
: илустр. : 21 см

Фусноти кон текстот. - Белешка за авторите: стр.
49-53. - Библиографија: стр. 41-42. - Регистар

ISBN 9989-767-19-X

1. Карацоски, Јордан

а) Христов, Тале (1880-1903)

COBISS.MK-ID 17009985

НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА ЗАШТИТА НА ПОЗАЈМЕ- НИОТ КНИЖЕН ФОНД ОД БИБ- ЛИОТЕКАТА

Ленче Андоновска

Библиотеките денес се институции кои помагаат во остварувањето на долгорочна стратегија во поглед на унапредувањето на културата, описменувањето, образованието и информирањето во едно општество. Со оглед на секојдневните збиднувања во општеството, промените кои постојано се случуваат, нашата установа одигра значајна улога во поглед на целокупниот живот во културата и зачувувањето на непроценливото богатство кое го поседуваме.

МУБ "Св.Климент Охридски" - Битола, е установа која моментално располага со најсовремени информативни средства преку кои на корисниците им дава најразлични писмени и усни информации за библиотечниот фонд со пребарување по терминал, ОРАС, Интернет, односно можат да пребаруваат и во други библиотеки кои се членки на системот COBISS во Р. Македонија, При зачленувањето на корисниците им се објаснува дека основно е позајмениот библиотечен материјал да се враќа навреме за да може тој да циркулира кај што поголем број на корисници. Во случај пак кога книгите се задоцнети од страна на читателите, веднаш реагираат библиотечните работниците од издавање со испраќање на покани (3) и јавување по телефон. Но сепак, и покрај опомените,

некои од читателите не ги враќаат книгите.

Кога покрај нашите залагања со претходно преземените постапки, доаѓа до ситуација да одреден број на читатели не ги вратат книгите. Имајќи го во предвид фактот дека ние постоиме за да ги услужиме читателите, да им помогниме побрзо и полесно да дојдат до посакуваниот библиотечен материјал, ја применуваме следната постапка која се покажа доста ефикасна:

- Со доаѓањето на картоните на читателите во одделот општи служби кај секретарот - по разгледувањето на стварната состојба (бројот на испратени покани, обавени телефонски разговори), на читателите им испраќаме известување како последна опомена пред суд за

Број на картонот _____

ПОКАНА

На ден _____ до Библиотека _____

сите книги за користење _____ книги и тоа:

1. _____ кат.

2. _____ кат.

3. _____ кат.

Со оваа, веднаш по добивањето на оваа, да ги доведете книгите, sonst по скривање ќе бидат при-
чудени да се даде на суд според Правилникот за користење и чување на библиотечниот материјал на Матичката и
универзитетската библиотека „Климент Охридски“ — Битола

Заведо со книгите висте ја и сума од _____ ден. за доставување на материјал.

ДИРЕКТОР

враќање на задоцнетите книги.

Со задоволство сакам да напомена дека во изминатите години со применувањето на претходните мерки во голем број книгите успеваме да си ги прибериме, со што успеваме во многу голем дел да го зачуваме книжниот фонд.

За еден мал дел од несовесните читатели, кога се работи за некои книги кои ни се постари или од поголемо значење, покрај сите напори сме приморани да поднесеме тужба до Основниот суд во Битола. Досега сите тужбени барања ни се усвоени, книгите вратени или надоместени.

Оваа постапка ќе се реализира до инсталирањето и отпочнувањето со работа на уште еден сегмент од софтверскиот пакет од COBISS т.е COBISS/Позајмување. Со отпочнувањето на работа на претходно наведениот сегмент, постапката за заштита на позајме-

821.163.3-822(044)

ДОНАТОРСТВОТО И РАКОПИСИТЕ ВО МУБ "КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" - БИТОЛА

Цветанка Дамјановска

Една од најзначајните и најодговорните дејности на секоја библиотека е набавката на библиотечниот материјал. Приливот на библиотечниот материјал може да се обезбеди преку: задолжителен примерок, со купување публикации, со размена на публикации и преку подароци легати, односно збирки на подароци (од поединци и институции) како и завештанија.

Уште од самиот почеток во 1945 година кога била формирана Матичната и универзитетска библиотека, основа на нејзиниот книжен фонд се скромните 300 примероци кои, всушност, го претставувале подарените книги (голем дел на бугарски јазик) од поединци и институции. Во нејзиниот 50-годишен развој во комплетирањето на фондот на библиотеката учествувале одреден број на поединци чиј број не е задоволителен. Има појава на подарувања на книги од одредени поединци од градот и на други институции од други градови во Македонија.

Во повредните подароци што Библиотеката ги добила спаѓаат и ракописите на Филип Каваев со специјална посвета на секој ракопис: На Матичната библиотека "Климент Охридски" во Битола за чување во катчето "Што дале битолчани". Ракописите се подарени на 1 ноември 1966 година. Тоа се: Ракопис на насловна страна "Македонски народни гатанки" (собрал и приредил Филип Каваев). Народните гатанки биле собирани во текот на неговата долгогодишна учителска работа, а во предговорот стои 1952 година. Средени се азбучно и пишувани

ПРЕДМЕТ: Известие

Од Матичната и универзитетска библиотека "Св.Климент Охридски" - Битола, во год. ете зеле на користење книга - и со следниот наслов - и и тоа:

и по неколкуте опомени книгата - ите не ете ги вратиле.

Заради тоа Ве известуваме по рок од три дена по добивањето на ова известие книгата - ите да ги вратите или за било која промена да настанала да не известите лично во Библиотеката или да се јавете, на следниот телефонски број 220-208, во спротивно ќе поднесме тужба пред Основниот суд во Битола.

СЕКРЕТАР

/Л. Андријановска/

ниот библиотечен материјал ќе ја усогласиме според правилата и стандардите на COBISS/Позајмување.

До
Основниот суд во Битола

Тужител: МУБ "Св.Климент Охридски" - Битола

Тужен:
ул.
бр.

ТУЖБА

Предмет: вкредит на нитста
Вредност:

Тужениот како член на МУБ "Св.Климент Охридски" - Битола, со членска карта бр. на ден позајмил на користење библиотечен материјал - книга - и и тоа:

со обарска истата - ите совесно да ја користе и да ги врати во определен рок од 10 дена, односно на ден заради што по спротивно за секој изминат ден на задолжување должен е да ја плати утврдената задолжина.

ДОКАЗ: Картон на читателот

Меѓутоа тужениот и покрај неколкуте писмени покани не се јавил во Библиотеката ниту го вратил позајмениот библиотечен материјал - книгата - ите и не ја измирал задолжината, со што на Библиотеката и причинил значителна материјална штета.

Поради тоа предлагаме Судот да: закаже главна расправа, ги изведе предложените докази и потоа донесе

ПРЕСУДА

Тужениот се задолжувал во рок од 15 дена од приемот на пресудата да му ја врати на тужителот позајмената книга - и, ја плати задолжината од ден, на жиро сметка или ја надомести вредноста на книгата-ите од ден, и ја плати наведената задолжина како и да ги надомести судските трошоци на тужителот.

ТУЖИТЕЛ
МУБ "Св.Климент Охридски" - Битола
в.д.и.р.с.к.т.р

/Л.Петровска/

се рачно, а на број ги има 543.

Вредно е да се истакне и ракописот на големиот бележник (пишуван рачно) кој содржи: "Речник на зборовите од стихозбирката на Константин Миладинов" ; забележан на 8 јули 1957 година со наслов "Македонските печалбарски народни песни" (со посочена користена литература); Вук Стефановиќ Караџиќ; потоа текст со наслов "Народни пословици" чиј број изнесува 4.415; Речник на непознати и малку познати зборови чиј број изнесува 256. Потоа ракописот пишуван со машина, со предлог за печатење, со наслов "Учебник од македонски јазик за четврти клас гимназија" што тогашното Министерство за просвета-Одделение за школство со решение бр.4.160 од 20 декември 1947 му го одбива да го печати. Ракописот има 184 пагинирани страни. Ракописот пишуван со машина во коавторство со Трпе Велјановски со наслов "Неколку мисли за новата Македонска азбука и новиот Македонски правопис", од 1 декември 1944 година.

Во 1969 година Ванчо Николески ѝ подарил на Библиотеката ракописи пишувани претежно рачно во кои се содржани: 8 тетратки од кои 4 со стихови за деца; 1 свеска со наслов "Народни песни од Дебарца"; 1 свеска со наслов "Звездени вечери", приказни во стихови; поемите "Јунак Јане" и "Во мајчините стихови, пишувани на машина; романите "Гоце Делчев" и "Приказни од моето село" (втора книга), пишувани на машина; книга во стихови со наслов "Чуден дедо", ракопис пишуван на машина; писмо со критички осврт за романот "Гоце Делчев", пишувано на српски јазик латиница од 28 октомври 1963 година во Сараево; преписки со одредени личности од градот и 2 негови лични фотографии.

На 1 декември 1993 година познатиот битолски и македонски поет Радован П. Цветковски на Библиотеката и ги подарил следните свои дела во ракопис: "Дедо ми во балканските војни"- тоа е збирка песни пишувана рачно од

1983 година како и работната верзија на истата пишувана на машина од 1992 година; "Меѓу камен и небо"-збирка песни, односно преработен ракопис за рецензија(1976); втор ракопис "Кругови од лузни" (стихозбирка) пишувана е на машина 1973 година; "Бели несоници" (стихозбирка) пишувана на машина 1981 година; одделни песни; извадоци од Струшките вечери на поезијата од 1971 година прведени на англиски, руски и француски јазик; "Кога ѕвездите кон небото паѓат (стихозбирка) од 1990 година, пишувана на машина. Збирката на ракописи содржи и доста писма и преписки со познати македонски научни и јавни личности како и 6 негови лични фотографии.

На 21 декември 1993 година битолскиот новинар и поет Панде Манојлов на Библиотеката ѝ ги подарил своите ракописи. Тоа се голем број на хуморески и сатирично-хумористички текстови кои се објавувани во разни списанија и весници("Остен", "Битолски весник", "Народен глас"-Прилеп, "Австралиско-македонски неделник"- Мелбурн од Австралија и др.). Ракописите го опфаќаат периодот од втората половина на 1990 заклучно со 1992 година, како оригинал пишувани се на машина. Истите се потпишани со псевдонимите Пантелеј Чкембаро, Пантелеј или само буквите Пч. Како дел на оваа збирка се и двете лични фотографии на авторот.

Во поново време најпознатиот битолски писател, Владимир Костов, кој спаѓа во редот на продуктивните и нагласено ангажирани современи македонски писатели, на Библиотеката и ги подарил сите ракописи на своите дела. Тие се пишувани рачно, а само некои од нив се пишувани на машина и се сретнуваат во повеќе верзии како белешки, идеи и сл. Збирката на ракописи содржи и исечоци од весници и списанија во кои се пишувало за Владимир Костов, како и покани и списанија во кои се пишувало за Владимир Костов, како и покани и про-

моции на неговите дела.

Во збирката ракописи влегуваат следните негови дела: "Свадбата на Мара" (работна верзија, драматизацијата на истоимениот роман и отпечатената книга со забелешки од авторот); "Грешниот Захарија" - во две верзии; "Учителот" - ракопис и драматизација на истото дело; "Црквичето четириесет маченици" (работна верзија како и додатоци на истоименото дело); "Нов ум"; ракопис

с о работен наслов "Платата на верноста" или "Вецка или Верноста на Вецка" (пиеса); "Смртта на генијот"; "Чудото се случи"; "Сениште во град Битола" - во две верзии; "Грешка" - во две верзии; "Басна" - драма; циклус

раскази "Театарот на улица со поднаслов "Илија делија";

"Привидението на Марко"; "Болеста и оздравувањето на Кирко"; ТВ драма "Заговор" или (Ова дете го сакам и во него верувам) "Џишка"; "Солза за Мито"; "Келешот или Битолски сицили"; "Лица со маски"; "Последно целивание" ("Сатира") во две верзии; "Кутриот

Трајан"; "Битолски триод" (со поднаслов белешки и идеи и втора верзија со поднаслов ракопис); "Чума"; "Пецо градоначалникот" (во првата верзија стои наслов "Градоначалникот", а втората верзија со првобитниот наслов); "Умната побрканост на Ицо" - во пет верзии; "Ицо од Америка"; "Стомачни растројства"; "Каде си тргнал сине"; "Вујко" - во две верзии; "Прикаска за човештилакот, магарштилакот и љубов-

та или цената љубовта" или "Магарешки веселби"

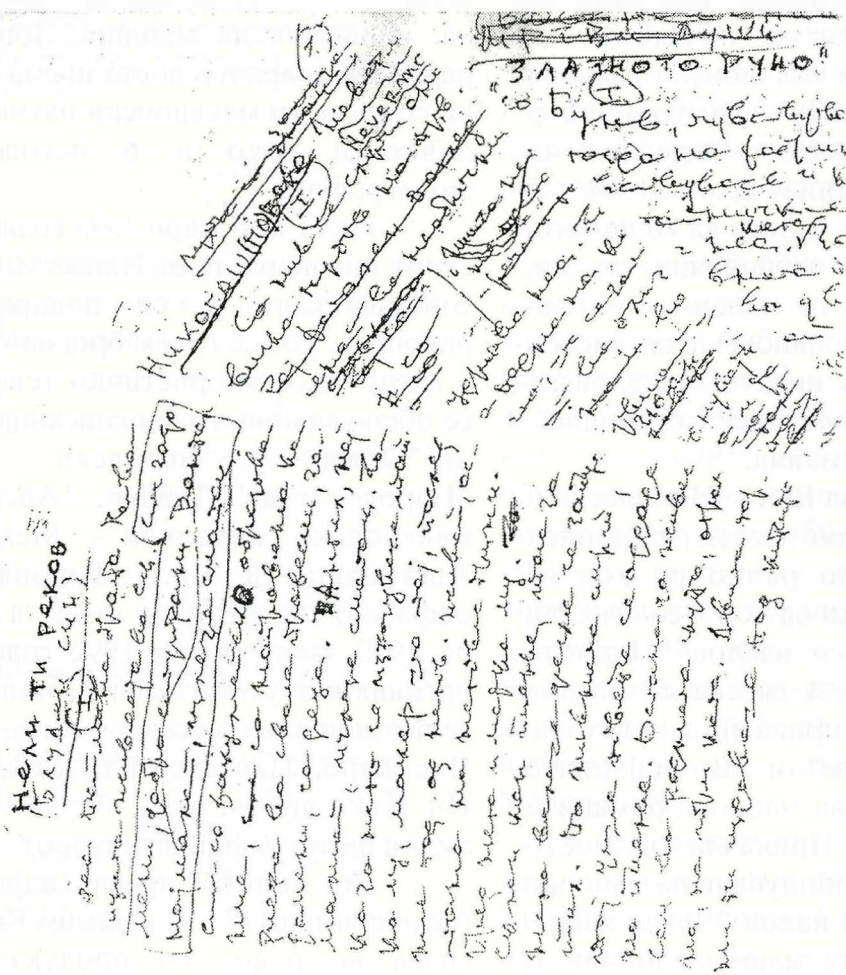
пиеса (пишувана на машина); "Споменик" во три работни верзии; "Филолог книжевник"; "Шумата ечеше".

Збирката ракописи на познатиот литературен критичар и есеист Доне Паноски содржи една папка со посветата "За Роднокрајниот оддел на МУБ "Климент Охридски" -

Битола.

Тоа се голем број на огледи и крити-

тики, рецензии, предговори за одредени дела и сл. Во неговите огледи и критики опфатени се познатите македонски личности од областа на литературата како Димитар Митрев, Владимир Костов, Методија Фотев, Коле Неделковски, Кочо Рацин, Божин Павловски,

Ракописи од делата на Владимир Костов

Вапцаров и др. Ракописите се пишуваани исклучиво на машина.

Во збирката ракописи што ги подариле други автори спаѓаат следните: Ѓорѓи Прчков ("Големиот Климент Охридски"); Коста Мундушев ("Преспа во пламен и чад"); Вангелко Лозановски ("Патна мрежа во СР Македонија"), 1988; Јосиф Лозановски- "Компјутерска симулација"), 1986; Љубиша Станковиќ ("Мостови"), 1986; Ристе Ристевски ("Месната зедница во правниот промет"). Во 1986 година сопругата на починатиот професор на Филолошкиот факултет Божидар Настев, Оливера Јашар-Настева подари поголема библиотека како завештание која содржи: монографски публикации на македонски јазик (267); на турски јазик (80); на албански јазик (30); на романски јазик (29); на италијански јазик (22); на француски, англиски и германски јазик (117) и одреден број публикации на руски, полски и бугарски јазик.

На крајот како заклучок би сакала да напоменам дека и во иднина ќе ѝ се навраќаме на добрата и стара книга со љубов, зошто личниот контакт со неа, вртењето и шумолењето на листовите не може да го замени екранот на кој безлично се движат пишаните страни. Затоа местото на сите вредни дела сепак е во храмовите на книгите-библиотеките каде што се чуваат од најстари времиња. Заради тоа сите битолчани а и други граѓани на Македонија, своите сегашни и идни остварувања било да е тоа на полето од уметноста, поезијата, техниката и сл. да ги подаруваат на сигурно и трајно чување во библиотеките каде идните генерации ќе се навраќаат на своите корени и ќе ги проучуваат.

Трудот е објавен во Зборникот на материјали од научниот собир "Библиотекарството во Битола и Битолско", одржан на 6 и 7 декември 1994 година.

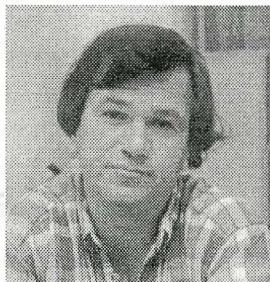
Summary

There are several ways of collecting the library book funds : obligatory publications, purchased publications and donated publications - donated collections by individuals and institutions, as well as testament collections.

Among the authors who donated their handwritings we can find : Filip Kavaev, Vanko Nikoleski, Radovan P. Cvetkovski, Pande Manojlov, Vladimir Kostov and Done Panovski. A remarkable is the testament collection of Bozidar Nastev, containing monographic and serial publications in foreign languages. Also, there are many individual donations.

027.54(71)

БИБЛИОТЕЧИОТ СИСТЕМ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ ВО ТОРОНТО

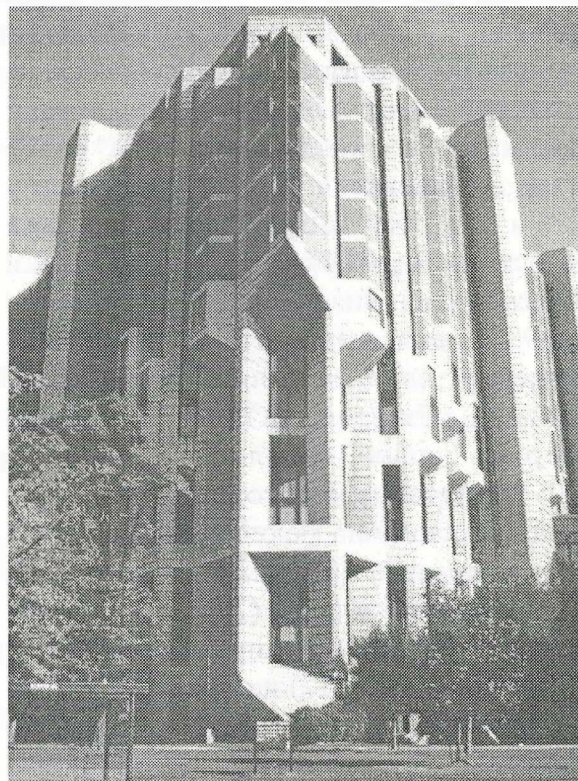
*Николче Вељановски
систем библиотекар*

За време на мојата еднонеделна официјална посета (24-30.09.2003 год.) на главната библиотека Џон П. Робартс (John P. Robarts) на Универзитетот во Торонто, Канада имав можност да се запознаам со работата на повеќе оддели и да се сретнам со околу 20-тина библиотекар. Главниот библиотекар, како што го викаат директорот на главната библиотека Керол Мур (Carole Moore) ми излезе во пресрет и веднаш ми ги организира сите мои средби. Таа на нашата Библиотека ѝ понуди библиотечна соработка која се надевам дека ќе ни биде од многу голема корист во понатамошната работа.

Библиотекарите во одделите ми раскажуваа за нивната работа при што се запознав со она што е иднина на компјутеризацијата на библиотечните процеси. Таа е библиотека која не страда за простор за складирање на библиотечниот материјал, кој е најголем проблем за многу универзитетски библиотеки во светот.

Студентите учат на сите спратови покрај сталажите за книги, користат компјутери и копири итн. Библиотечниот систем на Универзитетот на Торонто е најголема академска библиотека во Канада. Рангирана е меѓу петте најголеми истражувачки библиотеки во Северна

Америка. Овој систем го сочинуваат над 30 библиотеки лоцирани во три универзитетски кампуси во градот: "Сент

*Библиотека Џон П. Робартс при
Универзитетот на Торонто*

Џорџ" (St. George), Мисисага (Mississauga) и Скарборо (Scarborough). Покрај 15-те милиони наслови, овој систем овозможува пристап до 40.000 списанија, 17000 полн-текст електронски списанија и 2500 on-line весници. Исто така, аудио-визуелната колекција во рамките на главната библиотека брои 8500 видео ленти, филмови, DVD, мултимедиски програми и други материјали.

Факултетот за библиотечни и информациски науки е залепен за главната библиотека. Тој ја поседува една од најголемите колекции во Северна Америка, 12.000 монографски и над 1000 сериски публикации кои ги покриваат сите аспекти на библиотечната и информациска наука.

Библиотеката Џон П. Робартс е библиотека на социолошките науки и истражувањето во општествените науки. Како главна библиотека на

Универзитетот на Торонто во неа се сместени административните канцеларии на централните библиотеки, изложбените галерии, итн.,

Информативниот центар на шкотската банка, Истражувачкиот центар за академска технологија, Библиотеката на Томас Фишер за ретки библиотечни материјали, колекции и архива, Источно-азиската библиотека, Petro Jasek, Централниот и Источноевропски

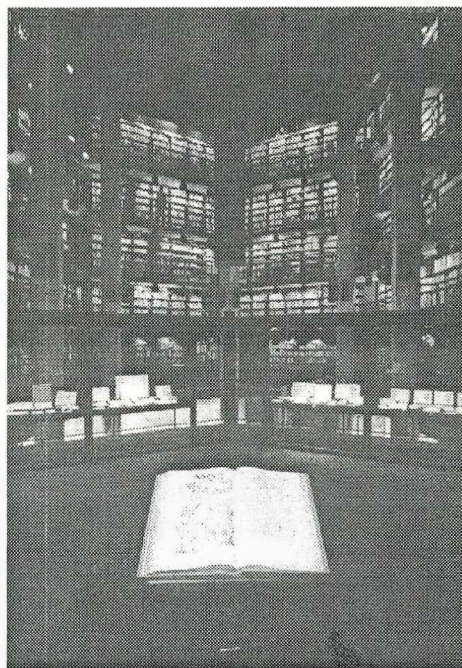

истражувачки центар итн.

Интересен податок е дека во библиотеката Томас Фишер има околу 600.000 книги и ракописи.

Дел од библиотечните материјали се купени, а најголем дел се донирани. Голем е процентот на професори од Универзитетот кои донираат. Според зборовите на библиотекарката Луба Фрастацки (Luba Frastacky) најголем проблем била нивата заштита. Неколку години се работело на тоа да се најди оптимално најдобрата температура за нив. Во рамки на библиотечниот систем на Универзитетот на Торонто е и библиотеката на Образовниот институт на Онтарио (OISE/UT) кој има водечка образовна библиотека во Канада и една од најголемите во светот специјализирани библиотеки од областа на образованието во

пси -

Библиотека Томас Фишер
за ретки книги

хологијата, социологијата и лингвистиката. Инженерската библиотека содржи околу 150.000 монографски и 1700 сериски публикации што исто така ја сврстува меѓу неколкуте најголеми специјализирани библиотеки во Северна Америка.

Ако зборуваме за главната библиотека

Карла Хејсџром (среди́на лево)
Лара Окихиро (среди́на десно)
авторот на текстови (десно)

Џон П. Робартс, според зборовите на

директорот за Информациски технолошки услуги Маршал (Питер) Клинтон (Marshall (Peter) Clinton) компјутерскиот систем со својата огромна база на податоци која брои 'не милиони туку билиони гигабајти (ГБ)' веќе две години служи како хост за цел Онтарио.

Он-лине пристапот на студентите се одржува преку овој Оддел. Студентите можат да користат Интернет преку библиотеката и за сите проблеми се обраќаат до овој Оддел. Исто така, Одделот се грижи за набавката на електронските книги, списанија, весници, индекси итн. Библиотекарките Карла Хагстром (Carla Hagstrom) и Лара Окихиро (Lara Okihiro), за најголеми добавувачи на списанија со полн текст, ги спомнуваат Проквест (ProQuest) и Гејл (Gale), од кои првиот може да се пребарува на CD-Ромови и он-лине со над 4100 списанија со полн текст, а вториот со 4613 списанија со полн текст.

Кога на сето ова му додадеме дека во Робартс постои колекција на мапи која содржи 224.805 мапи и 4034 снимки од воздух, 14.349 атласи и книги, 22,351 микроформи итн., тогаш нема да се чудиме што се случува на 15-те спрата од главната библиотека во која работат околу 600 луѓе. Раководителот на Одделот за издавање Лари Лангфорд (Lari Langford) ми спомна дека во библиотеката хонорарно помагаат 120 студенти. Постојат упатства на кој спрат да се бара литературата, а материјалите се враќаат преку отвори кои се назначени за секој спрат посебно.

Ако го споредим она што го видов при мојот петмесечен престој во 1995 година на главната библиотека при Универзитетот на Илинои (University of Illinois) во Урбана-Шампањ (Urbana-Champaign) во Охајо, Америка и она што го видов при посетата на Универзитетската библиотека на Универзитетот во Торонто, Џон П. Робартс тогаш можам да речам дека втората е гигант со најмодерна ком-

пјутерска технологија и најсовремено искористен библиотечен простор за каков што може да сонува секоја библиотека во светот.

Можам слободно да кажам дека немав ни доволно време да се запознаам со многу други оддели во главната библиотека, а да не зборувам за целиот библиотечен систем на Универзитетот на Торонто. Во последните две години бев и чест посетител на инженерската библиотека и библиотеката на Институтот на Онтарио за образовни науки при Универзитетот. Ќе следат неколку написи, се надевам и предавања, поврзани со мојата посета, при што ќе ги користам видео снимките и фотографиите кои ми беа дозволени во текот на посетата. Морам да го додадам и тоа дека моето искуство со библиотечниот систем на Универзитетот на Торонто не е прво затоа што во периодот помеѓу 2001 и 2002 година неколку месеци ги користев услугите на истиот како привилегиран визитинг сколар на Одделот за филозофија.

Summary

The John P. Robarts Library houses the social sciences and humanities research resources. The Robarts Library complex is also a home to the central libraries' offices, exhibition galleries, the Scotiabank Information Commons, the Resource Centre for Academic Technology, the Thomas Fisher Rare Book Library and University Archives, the Cheng Yu Tung East Asian Library, the Criminology Library and the Petro Jacyk Central and East European Resource Centre.

An integral part of the Education Commons, the OISE/UT Library is recognized as the leading education library in Canada and is among the largest in the world in this field. With more than 150.000 volumes, including approximately 1.7000 current periodical titles, the Engineering and Computer Science Library contains the major collections on campus in all fields of engineering and computer science.

Collectively, the library system at the

University of Toronto consisting of over 30 libraries including college libraries, special collections and specialized libraries, holds more than 15 million items and over 40,000 serial subscriptions. The library system currently provides access to close to 17,000 full-text electronic journals.

НОВО...COBISS / ПОЗАЈМУВАЊЕ ВО ОДДЕЛОТ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ВОЗРАСНИ

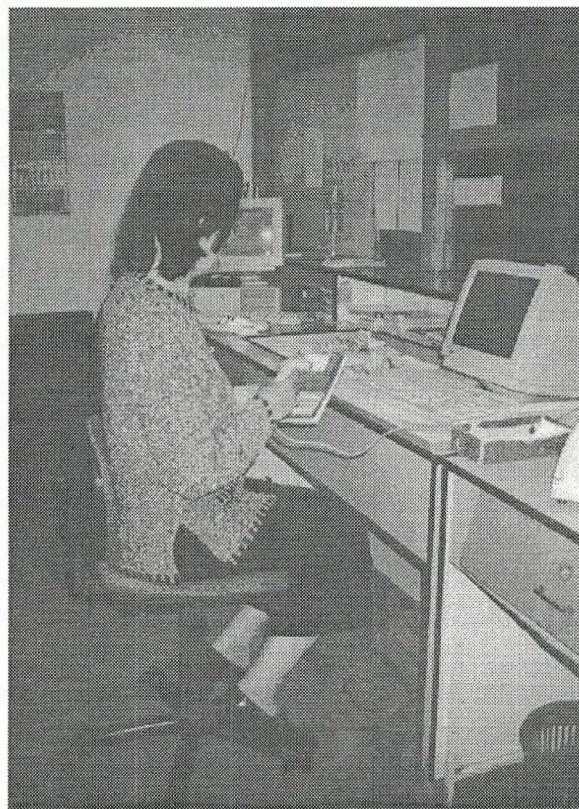
Гордана Марковска

Одделот за позајмување и услуга на возрасни како најфреквентно место по однос на посета на корисници во библиотеката е комплексно работно место кое во интерес на читателите бара библиотекарот зад пултот да поседува библиотекарски, културни, интелектуални и образовни вредности.

Ова го зборувам затоа што не е лесно постојано да се одговара на прашањата од корисниците во поглед на промените што деновиве се случуваат токму во овој Оддел.

Имено, токму деновиве стартува нова компјутерска програма која ги разбранува духовите на читателите со многу прашања па и дилеми. Всушност за што се работи? Зачленувањето се намалува од 300 на 150 денари, а се воведува плаќање на амортизација за секоја книга од 1 денар на ден сметајќи од денот кога е книгата позајмена. Рокот на позајмување на книгата останува 10 дена со можност за пролонгирање уште 10 дена, додека задоцнината е 5 денари од книга

дневно. Воведен е лимит на позајмени книги што дозволува најмногу две книги кај читателот. Покрај другите новини единствено плаќањето на амортизација предизвика бурни и нервозни реакции кај голем број читатели. Земајќи ја предвид економската ситуација во земјава, стрпливо се објаснуваме со читателите (дека тоа ќе превоспита голем број од читателската популација навреме да ги враќа книгите, како и дека сите тие пари ќе бидат наменети за купување на нови

Пултот за позајмување

книги). После тоа најчесто наидуваме на разбирање и читателите ги потпишуваат изјавите дека ги прифаќаат новите правила и обврски кон библиотеката.

Уште извесен период пред нас се додека старата база на регистрирани читатели со позајмените библиотечни материјали не биде целосно пренесена во новата програма, работата на пултот за издавање за книги за возрасни ќе тече со забавено темпо, што ќе рече читателите мораат да чекаат подолго од досега вообичаеното.

Немам намера тука да ги објаснувам техничките операции што треба да ги изведе библиотекарот на компјутерот или терминалот, освен можеби дека амортизацијата сеуште рачно се пресметува и внесува во компјутерот што уште повеќе ја забавува услугата.

Впрочем, искуствата со корисниците ќе покажат како да ја прилагодуваме програмата понатаму.

Во тек е и изработката на новиот пулт за позајмување на книги што треба да одговори, односно да биде адекватен на новонастанатите промени со новата автоматизирана програма за издавање. Библиотека "Св. Климент Охридски" во Битола полека станува прва целосно автоматизирана библиотека во Републиката.

БИБЛИОТЕКАТА НИЗ ОДДЕЛИ И АКТИВНОСТИ

ОД ОДДЕЛОТ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ВОЗРАСНИ

СЕМЕЈСТВОТО - Марио Пузо
СКРШЕНИ КРИЛЈА - Калил Гибран
УМЕТНОСТА НА ЛЌУБОВТА - Ерих Фром
ЖЕД ЗА ЖИВОТ - Е. Стоун
ЧОВЕКОТ И НЕГОВИТЕ СИМБОЛИ - Карл Г. Јунг
ЖИВОТИНСКА ФАРМА - Џорџ Орвел
ФАТИ МЕ АКО МОЖЕШ - Ф. Абигејл
СКРШЕНА ЖЕНА - Симон де Бовоар
ЖЕНСКИ РОДОСЛОВ - Л. Хабрајановиќ Гуровиќ
МАНДОЛИНАТА НА КАПЕТАНОТ КОРЕЛИ - Џ. Редфилд
ЕГИПЕТСКА СОНУВАЛКА - Божин Павловски
МУЛЕН РУЖ - Пјер ла Мур

БИБЛИОТЕКАРИТЕ ПРЕПОРАЧУВААТ

ОСВРТ КОН ДЕЛОТО "КОГА СОНЦЕТО БЕШЕ БОГ"

Приредила: Гордана Марковска

Зенон Косидовски е познат полски писател, роден 1898 год. Неговите книжевни почетоци се во главно вообичаени, поетски. Првата поетска збирка ја објавил 1921 година, па преку есејот и научната расправа како литературни форми да се покаже како најплоден творец на научно - популарни дела. Мошне вешто својата надареност за поезија ја имплементира во своите прозни дела. Неговите јунаци не се фиктивни лица и фиктивни случувања, туку самиот живот и неговиот историски аспект. Инспирација добивал од археологијата, библијата, религијата. Неговото богато знаење е стекнато со долгогодишно сериозно студирање во музеите во Северна и Јужна Америка и сите податоци до кои доаѓал за големите археолошки откритија. (Кога сонцето беше бог) е негово прво дело од тој вид, напишано во 1956 година.

Овој пат чисто информативно за нашите читатели ќе се осврнеме врз содржината на ова научно - популарно дело. Книгата ја отвора историјата на откритието на клинестото писмо и фантастичната историја на првите месопотамски држави, општества и цивилизации. Како во бајка пред нас се отвора чудесниот свет на Сумерите и Акадите, Вавилонците и Асирците. Почестени сме да присуствуваме на ископувањето на најстарите библиотеки на глинени таблици испишани со клинесто писмо, на реконструкцијата на епот за Гилгамеш, најстариот еп во историјата на човештвото. Не помалку е интересна и историјата на дешифрирање-

то на хиероглифското писмо, како и бескрајно интересните податоци за древната цивилизација на стариот Египет, неговата слава и минливост.

Со откривањето на древната критска цивилизација, мошне вешто преку научен мост ќе ве префрли во Елада, ќе ве прошета низ откопаните рушевини на Херкуланум и Помпеја.

Искусното перо на Косидовски ќе ги покаже своите особини преку навистина тажната приказна за освојувањето и уништувањето на големите кралства и цивилизации на Ацтеките и Маите. Импресионираат со својата страотност и сликовитост убаво раскажаните делови од книгата како што е сумерскиот кралски погреб или обичајот на фрлање невеста на богот на дождовите во езерото Чечен - Итса.

Ако успеавме да ја разбудиме љубопитноста на читателот за ова научно - популарно дело, тогаш повелете во Библиотека за подобро да го запознаете времето кога сонцето беше Бог.

ОСВРТ КОН ДЕЛОТО "ГРЕШНИЦИ" НА САЃА МУЧКАЈЕВА - ВИДАНΟΣКА

Приредила: Гордана Марковска

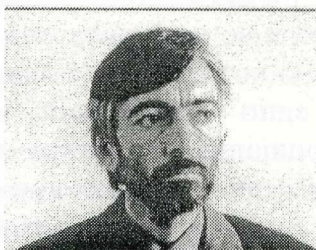
Делото "Грешници" опфаќа тема која се привлекува низ историјата и за која колку и да се зборува не е доволно, бидејќи таа постојано избувнува во сите делови на светот насилството кон послабиот. Насилството поттикнато од повеќе комплексни фактори од кои највпечатлив е алкохолизмот. Во конкретниот случај насилството кон жената, а со тоа посредно и кон децата, односно целото семејство.

И покрај тоа што романот патува од рурална кон урбана средина и тоа во период од дваесеттина години, се менува само амбиентот. Другото е исто. Главниот лик Јана, беспомошна и без

видливо решение, ја отсликува жената која многу вешто е скриена зад затворените врати на своето семејство кое за жал му припаѓа на нашето општество. Иако низ делото се привлекува алкохолот како главен поттикнувач на насилството над жената, причинителот може да се рефлектира и во нејзината индивидуална определба, како и во колективното созревање на едно општество, опфаќајќи широка социјална структура на маргините на дваесет и првиот век. Затоа во рецензијата на делото се среќава и следното:

"На една страна љубов, на друга патријални стеги, материјални слабости и неочекувани пресвртни настани. Надвисната над човековата судбина ја туркаат од една во друга крајност од неминлива среќа во безизлезна несреќа. Иако во последно време многу се зборува за насилството во семејството, без разлика дали станува збор за физичко, или психичко насилство иако веќе гласно се размислува и предлага сепак остануваат многу дилеми и прашања. Често сме затекнати при спроведувањето на конкретните решенија кога станува збор за една ваква комплексна социолошко-општествена девијација. Делото, преку повеќе главни ликови, не носи на два континенти, во различни периоди на дваесеттиот век, но секогаш со сенка надвисната при созревањето на самите ликови од почетокот па се до крајот на книгата. Затоа, на истиот начин и крајот на "Грешници" не остава со дилемата, кој е виновен, грешен, жртва, или пак нешто трето.

КОН ЗБИРКАТА РАСКАЗИ НА АЛЕКСАНДАР ПРОКОПИЕВ "ЧОВЕКОТ СО ЧЕТИРИ ЧАСОВНИЦИ"

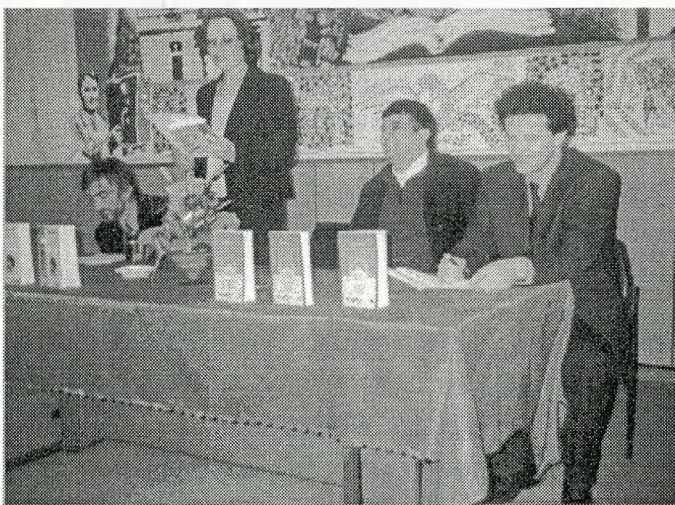
Ричард Иваншиев

Во книгата "Човекот со четири часовници" авторот од страница до страница, а и меѓу редовите, книжевно не заплenuва во сопствената волшебна авантура на животот, и самата напоена од претходните авантури на лозата Прокопиеви, што се паметат од прапредокот Прокопиј. Почетниот расказ му е посветен токму на тој немирн тврдоглав предок, а "гарниран" е со неколку стари фотографии, што го илустрираат шармот на прекрасниот фото-албум, во кој секоја од приложените фотографии ни го доловуваат "духот на тоа време" - стилот на живеењето, модата, амбиентот, декорираниите ентериери.. За тие индивидуални животописи Прокопиев пишува со љубов, но и со непристрасност, како наследник на вдалбочениот афинитет кон убавите нешта: литературата, патувањата, кон орфејството на индивидуалниот непокор.

Во досегашниот книжевен опус на овој автор, преведуван и читан на повеќе странски јазици, во неговата проза, есеистика, хаику, доминираат лични, од длабочината на искуството, книжевно обликувани автобиографски импресии, асоцијации и реминисценции. И во "Човекот со четири часовници" силно го доживуваме палавото, пргаво и немирно дете Сашо, со детското што го следи во

животот и литературата. Љубопитен и како автор и како човек, кого што не го напушта потребата за вечно учење, постојано да создава, запознава, открива и разоткрива, скита и талка по нови содржини во Скопје, Балканот, Европа и светот, за коишто пишува отворено и духовно, за себе и за другите.

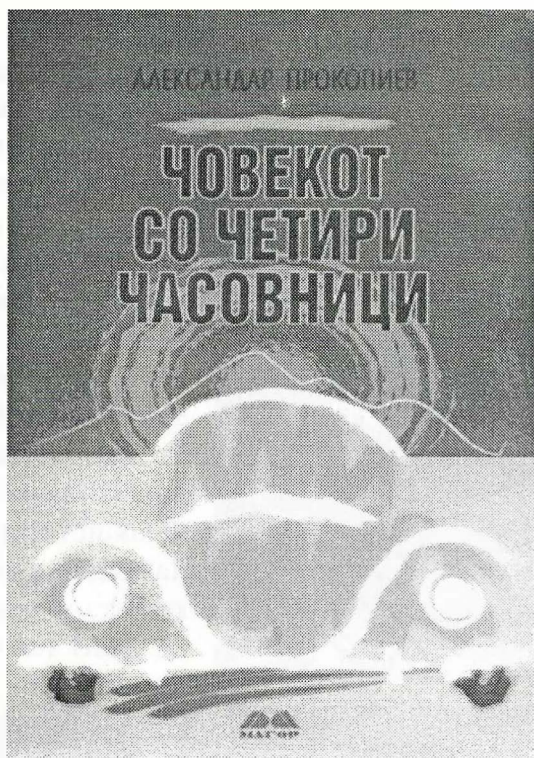
Во расказите (како и во животот, Александар не сака исти улоги. Тој дебитира, полемизира, но пред сè раскажува стилски суптилно, но расприкажано, задоволно со леснотија, вовлекувајќи ги читателите во приказните, иако по прочитаното, повторно и повторно се изненадуваме колку таа едноставност е префинета и рафинирана. "Човекот со четири часовници" е и автобиографска

книга, но таа е и своевидна емотивна сложувалка, каде се кријат енигматични идеали, магични идоли, но и волшебностите на секојдневното, навидум банално, што под книжевното мајсторство на писателот стануваат настани.

Во литературната историја на Александар Прокопиев трајно и бескрајно се врежани културата и катарзата на рок-ен-рол-от на Џенис Џоплин и Џими Хендрикс, на поетската проза на Висоцки, Гинзберг и Керуак, на Че Гевара и бесмртната "Imagine" на Ленон. "Човекот со четири часовници" може да се чита и како збир на бизарни балади за вонвременото во времето,

кога одот на часовниците го потсетува писателот на вонвремените мигови и го поттикнува да не запира во својот арс вивенди, *joie de vivre*, зашто нештата стануваат бесмислени ако не се осмислат, замислат, или измислат. Читателот е поттикнат да патува, да фантазира да се пресели во загадочното гаволче под елката, да се прошета по оксфордските градини, или по "мојата приватна Европа", да се обиде во колумната, да ги вкуси случките на анонимната футрола или на познатиот актер Хорацио Цвикало, да ја почувствува нежноста на чеизот, опивната украсност на сомотот, да биде заведен од шармот на патината на фото-албумот.

"Човекот со четири часовници" на Александар Прокопиев е книга во која, благодарение на раскажувачкото мајсторство на авторот, постмодернизмот станува класика.

ОСВРТ КОН ДЕЛОТО "ЧОВЕК И ДЕТЕ" ОД ТОНИ ПАРСОН

Приредил Илче Стојановски

Приказната во романот се одвива во англиско семејство, во стилот на реалистичната приказна (Крамер против Крамер). Се работи за една брачна заедница на двајца сопругници и едно дете. Сопругот влегува во интимна врска со друга жена. Бракот се разнишува.

Тие го раскинуваат бракот, а мајката го зема синот кај себе. Наоѓајќи работа како известувач за економски теми и проблеми заминава за Јапонија. Таа знае дека ќе биде презафатена и дека не ќе може да го земе детето со себе и да му обрне соодветно внимание и нега, да му понуди родителска грижа и воспитување. Така што решава да го остави со таткото во Англија.

Таткото го одгледува и воспитува своето дете како што знае и умее. Минува подолг период во нивно непосредно запознавање и душевно зближување со психолошки моменти, што прераснува во цврста нераскинлива врска. Природата и родителската љубов го прави своето но и мотивот и упорноста на таткото кој се присекава на своето детство и своите родители. Семејството во кое растел и воспитувал. Тие психолошки моменти бурно се одразуваат и во неговите секојдневни контакти и односи со синот (детето), што придонесува уште повеќе да се развие родителската страст кон него.

Во меѓувреме тој се врзува за една жена која има своја ќерка и стапуваат во

браќ. Исто така и мајката на детето наоѓа своја нова љубов која се претвора во браќ. Во меѓувреме по сплет на околности на мајката ѝ завршува работата во Јапонија и кога се враќа во Англија посакува да си го земе кај себе својот син. Таткото, и посрај сите свои психолошки резонирања и искуства во животот се решава да и го отстапи детето на неговата мајка.

Ваква болна човечка судбина, на овој или на оној начин им се случува на повеќе луѓе - не е ретка во животот на човекот. Себичноста треба да ја надминуваме заради доброто на сопствените деца. Пораката на авторот се однесува на мудро, несебично донесување на судбинските одлуки кои му се и те како потребни на човекот - татко кој, исто така, некогаш бил дете.

НЕБЕСКА ТИМЈАНОВНА на Петре М. Андреевски

Приредил Илче Стојановски

Книгата е само една вистина и во таа (една) вистина, како што вели авторот, ја следиме сета возбудлива драма на Небеска Тимјановна од истоимениот роман на Петре М. Андреевски.

Напишана е во оригинален само нему препознатлив стил и јазик кој кореспондира со читателот од почетокот до крајот на романот.

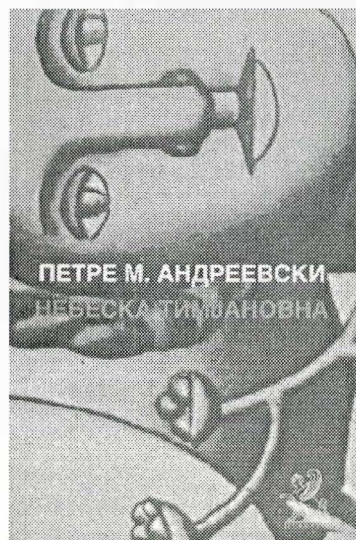
Исконското и народното со сите свои карактеристики и богатство на говор и други етнолошки карактеристики исплетени низ дејствието преку ликот на Небеска Тимјановна која е, всушност борец, која по граѓанската војна во Грција, ќе биде принудена да го напушти и боштето во Егејска Македонија и да ги помине сите злогласни затвори во Албанија и Москва, се до сибирските концентрациони логори на смртта.

Несекојдневна животна приказна која никогаш не може да го остави рамнодушен,

туку напротив да се поинтересува со судбината на животот, со дејствието во романот, да навлезе длабоко во неговите пори и да се "бори" низ психолошките трауми и ситуации на кои ќе најде читајќи ги страниците на оваа книга. Но, сепак, верижното страдање на Небеска Тимјановна ќе продуцира некоја животворна сила и љубов поголеми и од самиот живот: да сака и да биде сакана и во невозможното, да верува и кога вербата е речиси изгубена. Иако ни раскажува, главно за себеси, таа низ своето лично сведочење ќе ни открие уште безброј човечки трауми и судбини, жртви на своите идеали, но и на своите идеолошки заблуди.

Напишан на еден едноставен но многу слоевит јазик кој вешто ги артикулира

сите карактеристики и проточност на раскажувањето, овој роман се чита и како историја на една изнапратена македонска жена и како историја на еден прогонет народ од кого таа и произлегува.

Романот "Небеска Тимјановна" од Петре М. Андреевски е посветен на Ураниј Јурукова со напомена дека: "Ова е само една вистина, зошто вистини има стопати по толку, којзнае колкупати по толку. Вистини има колку што има и луѓе. И живи и мртви." Логото или мотото на романот навистина е оправдано и вистинито воедно и силно животно и творечко искуство. Вистинско соочување со животот и смртта, со реалноста.

ПОПУЛАРИЗАЦИЈА НА КНИГАТА ИЗЛОЖБИ, ПРОМОЦИИ, ПРЕДАВАЊА

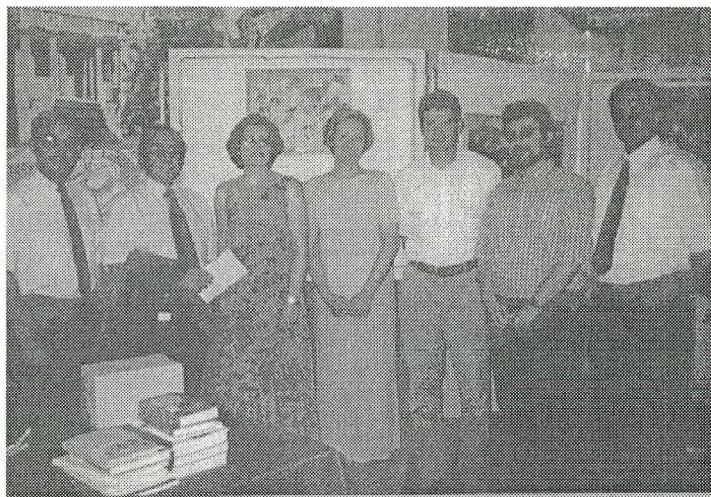

Приредил Дражи Кабровски

Матичната и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски" - Битола во периодот од јули до септември оваа година ги организираше следните изложби и предавања:

05.07.2003

Денови на македонско-хрватско друштво. Во соработка со Македонско-хрватското друштво "Марко Марулиќ" - Битола, во 18.30 часот свечено ја отворија изложбата на сликарката **Блага Петревски - Рожман** со есеистичкиот осврт на нашиот колега Ричард Иванишевиќ. Пред голем број на гости на свеченоста, на Библиотеката ѝ беа доделени книги.

03-12.07

Во рамките на **Битолското културно лето** Библиотеката ги организира следните изложби на книги:

"Битола и Хераклеа низ хрониката на вековите" комбинирани со стари фотографии од Битола и фотографии од мозаиците на Хераклеа позајмени од Заводот за заштита на спомениците и културата.

14-26.07

"Македонски иселенички паноптикум" бројни публикации и списанија од фондот на Библиотеката што обработуваат тема за печалбарството и иселеништвото. Исто така беа изложени публикации на наши автори кои се наоѓаат во странство во издание на **"Матицата на иселениците на Македонија"**. Изложбата побуди голем интересвоопшто а посебно кај нашите од странство кои за време на летото беа дојдени на одмор во родниот крај.

28.07-09.08

"Фолклорот македонско национално и културно достоинство" Изложбата ја сочинуваа над 110 монографски публикации кои содржински ја обработуваа фолклористиката во Македонија а исто така и публикации издадени од Институтот за фолклор **"Марко Цепенков"** - Скопје.

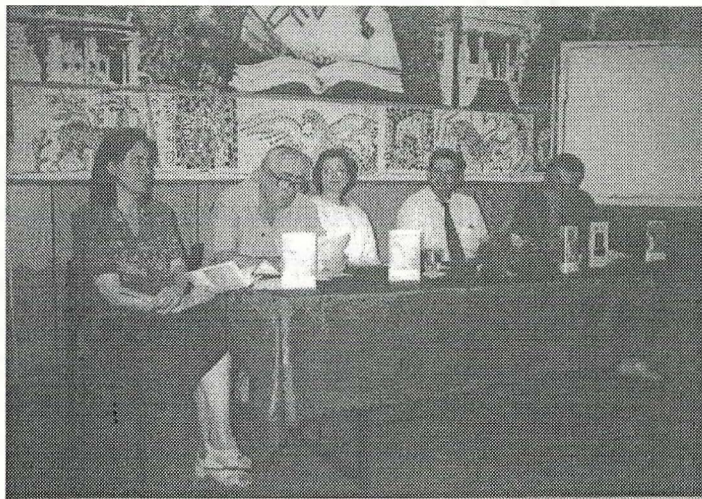
По повод 100 години "Илинден" беа организирани следните предавања:

09.07.2003 во 12 часот

Предавање **"Македонската литература во илинденскиот период"** со посебен осврт кон македонската драма. За темата говореше **Проф. д-р Јордан Стојановски** од Педагошкиот факултет во Битола.

16.07.2003 во 12 часот.

Промоција на романот "Откорнати души" од писателот **Петко Шипинкаровски** од Струга. Промотори на романот беа: м-р Разме Кумбароски и Видое Видически.

23.07.2003 во 12 часот.

Предавање на тема **"Илинден во македонската литература од XX век"** од проф. д-р **Васил Тоциновски** од Институтот за македонска литература, Скопје

25.07.2003 во 12 часот

Тематската изложба на книги под име **"Во чест и слава на Илинденската епопеја 1903 - 2003"**. Изложбата ја сочинуваа над 130 публикации и фотографии на борци-илинденци.

04.08.2003 во 12 часот

ПРОМОЦИЈА НА СТИХОЗБИРКИТЕ

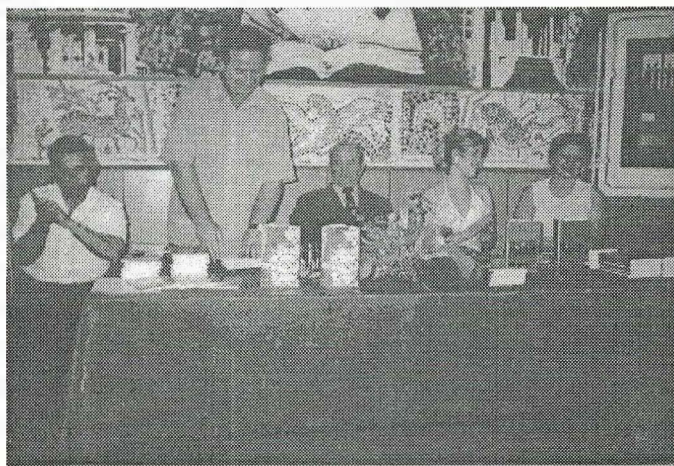
"Копча" и **"Цвеќе жена"** од авторот м-р **Душан Ристевски** кој живее и работи во Сиднеј, Австралија. Промотор на стихозбирките беше проф. д-р Стојан Ристески од Охрид, а извадок од поезијата читаа: Весна Момировска и Марија Пешовска.

М-р Душан Ристевски е роден на 22

февруари 1954 година во Битола. Од 1973 година живее и работи во Сиднеј - Австралија, завршил Виша социјална школа во 1985 година дипломирал на Факултетот по Социологија и хуманистика. Тој е еден од најактивните и најценетите македонски општествени дејци во Австралија. На крајот од промоцијата зеде збор писателот и поет Панде Манојлов, како негов познаник кој истакна дека Душан Ристевски е најдобриот поет кој живее надвор од Македонија.

НАКРАТКО ЗА М-Р ДУШАН РИСТЕВСКИ

На само пет години престој во Австралија, со цел за зближување и обединување на македонските интелектуални сили на 31.03.1978 година активно се залага за формирање

м-р Душан Ристевски на промоцијата на книгите **"Цвеќе жена"** и **"Копча"** во МУБ

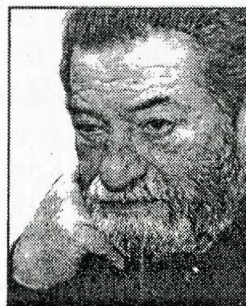
на Македонското литературно друштво "Григор Прличев" и е еден од основоположниците на ова друштво. Денес е и негов претседател. Член е на Друштвото на писатели на Македонија од 1988 год. и на Друштвото на новинарите на Македонија од 1989 година.

Интересот на Душан Ристевски кон литературата е од неговата рана младост. Објавил статии и рецензии во

повеќе периодични гласила во Македонија и Австралија. Автор е на стихозбирките: "Полутици" (1984) во 1989 година издадена двојазично на англиски и македонски јазик, "Страдалници на сонот" (1992) и "Копча" (2001). Потоа следуваат монодрамите: "Мајка" изведена во Сиднеј и Прилеп на Театарските игри "Војдан Чернидрински" (1990) и "Неда" - изведена во Сиднеј (1996). Застапен е и со поезија во Зборниците: "Видици" (Сиднеј, 1984 и во Скопје, 1988), "Коти на копнеж и страст" (Сиднеј, 2003); во Американска поетска антологија (Санта Круз, 1990); Антологија на македонската поезија во Австралија (Сиднеј, 1996); Антологија на австралиската поезија (Бризбан, 1998); Поетски иселенички меридијани (Скопје, 1996) и Антологија на македонската модерна поезија (Сиднеј, 1990).
Октомври 2003

IN MEMORIAM - ИЗЛОЖБА по повод смртта на двајцата великани во македонската книжевност Димитар Солев и Анте Поповски.

Деновиве почина македонскиот прозаист, драмски писател, есеист, критичар, публицист, општественик Димитар Солев. Солев бил претседател на ДПМ, директор на Македонската телевизија, и на Народната и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", уредник на "Разглед" и други литературни списанија.

Гане Тодоровски: "Димитар Солев остави богати, трајни и неповторливи траги во нашата литература и култура, во сестраната изградба на модерното општество. Тоа беше звучно

име на македонската литература во 20 век".

Последната објавена песна на Анте Поповски во "Утрински Весник" на 26 јули годинава:

Цел живот ги гледам своите другари,
соседи, пријатели,
Исправени и горди,
како шетаат со своите соништа
низ времето.

И туку одеднаш ќе забележиш
тие спокојни и чесни луѓе
како клапнале, овенале,
се смалиле ...

Помислуваш туку така се случило тоа,
од ништо.

Доцна ќе осознаеш
Дека тоа животот нив
безмилосно ги свиткал ...

ПОЕТСКИТЕ ТАЈНОПИСИ НА АНТЕ ПОПОВСКИ

Посветувањето на поезијата како вечен чин, свечен душевен сон и вишнеењето кон поетскиот тон, кон круната на поетската плејада каде има место само за тие кои создаваат ремек-дела, во духот на АРС-ВИВЕНДИ и АРС-ПОЕТИКА, таму е втемелено поетското творештво на АНТЕ ПОПОВСКИ.

Стиховите, поемите, епиката и лириката, исконите и иконите на севкупните поетосознанија од вековити поетозданија - тоа е орфејскиот талент, дарбата на поетската МУЗА, прометејството да се истрае и трае во она што се создава: Со сизифовска убеденост и увереност во моќта и бесмртноста на поетската креација - тоа е судбинска определба, поетот да е самиот тајна, пророк, предодреден да создава тајнописи, посветени и дарувани на родот, народот, современниците, потомството!!!!

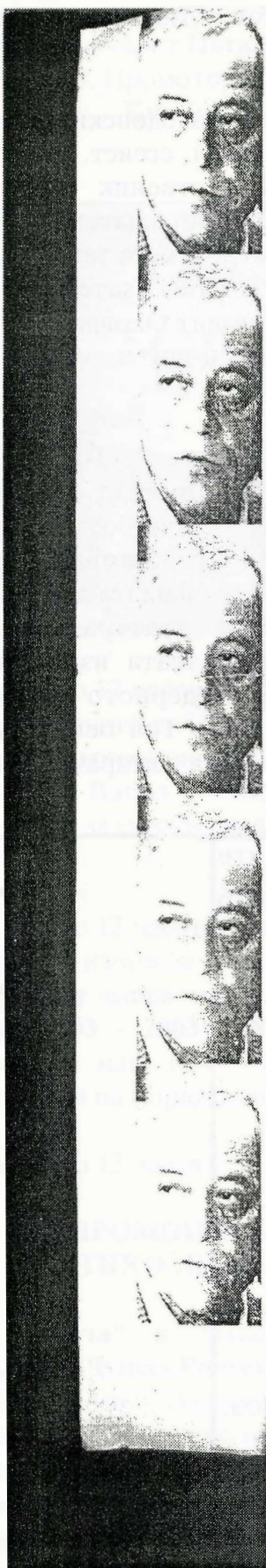
Во Битола, градот на детството и раната младост АНТЕ ПОПОВСКИ го посетува битоолскиот Храм на Книгата каде се опседна и опои од магијата на книгата, литературата - посебно поезијата, ТАА го освои волшебено и страшно, за да потоа воден и предводен од сопствената надареност, почнува да ги открива и подарува своите поетски тајни ШИРУМ МАКЕДОНИЈА И СВЕТОТ овенчани низ славата на ТАЈНОПИСИТЕ.

...Тие раскошни и кошмарни метафори на поетовата, мисла, мечта, соочени со непредвидливоста на уметниковите КАТАРЗИ го создадоа

ПОЕТСКИОТ ЗАМОК НА АНТЕ ПОПОВСКИ!!!!

П.С. Поетската палата - дворецот каде поетски господарат стиховите од пленителното дело "СВЕТА ПЕСНА", преставува посветување на небесноста во поезијата, која поетот АНТЕ ПОПОВСКИ ја посветува како Поетикум Македониум Мунди...

Ричард Иванишевиќ

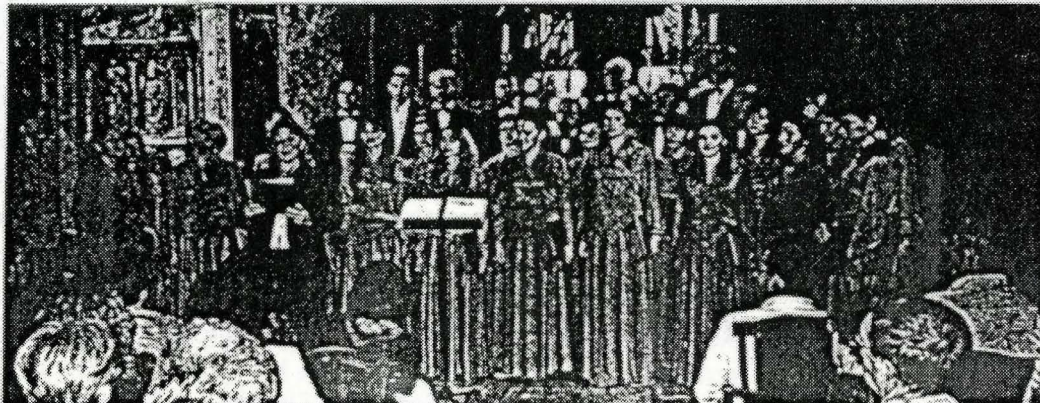

КУЛТУРА... БИБЛИОТЕКАТА ВО ПЕЧАТОТ

SPLITSKI VIKEND
U ZNAKU
MAKEDONSKE
KULTURE

splitsko-makedonske slikarice Blage Petreske i filatelističkom izložbom Filatelističkog društva »Split«. Tom prilikom su povezane Gradska knjižnica »Marko Marulić« iz Splita i Univerzitetska biblioteka iz Bitole, jer postoji zanimanje za hrvatskom literaturom u Bitoli, kao i za makedonskom u Splitu. Na poticaj splitskoga ureda Hrvatske matice iseljenika i

organizirao razmjertanje Splita i izlet na Brač, a pridružili su im se i članovi Makedonske pravoslavne crkvene općine »Sveti Naum Ohridski« iz Splita, kojima je prošli vikend donio mnogo radosti, jer je to bilo prvo gostovanje iz Makedonije, nakon dugog niza godina. Da ne bi sve završilo na pjesmi, u Glavnoj pošti u Splitu otvorena je izložba ma-

U Makedoniji živi oko dva i pol milijuna stanovnika i djeluje sedam makedonsko-hrvatskih društava, a u Splitu živi dvjestotinjak Makedonaca, s obiteljima. I jedni i drugi imaju potrebu za očuvanjem svog identiteta, pa je i kulturna suradnja između naših zemalja od velikog značaja. Splitski ured Hrvatske matice iseljenika se može pohvaliti plodnom suradnjom s Makedonsko-hrvatskim društvom »Marko Marulić« iz Bitole. Na poticaj splitskoga ureda Hrvatske matice iseljenika i

Društva »Marko Marulić« iz Bitole, u Splitu je gostovao bitoljski mješoviti pjevački zbor »Stiv Naumov«, i to kao gost gradskog zbora »Brodosplit«. Učestvovali su i u koncertu u Splitu, a uskoro će uzvratiti posjet iduće godine. U Bitoli je u organizaciji »Stiv Naumov« obilježila 60. obljetnicu

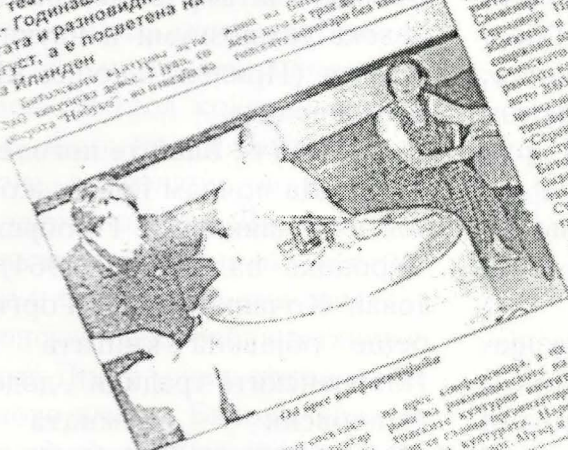
kedonskih maraka, te je potpisan Protokol o suradnji između Filatelističkog društva »Split« i Filatelističkog društva »Kartofil« iz Skopja.

Upriličen je i susret knjižničara, jer je sa zborom došla u Split i ravnateljica bitoljske knjižnice Jelena Petrovska, a svi su se našli u uredu Matice iseljenika, gdje su se sastali s oba dogradonačelnika, splitskim Željkom Sikirićem i bitoljskim Ljubom Uroševićem. Matrica iseljenika je otvorena komplement da je otvorila vrata u Makedoniju, nakon čega slijedi i posjet gospodarske komore Dalmacije toj prijateljskoj zemlji.

Branka Božić Filipović

ПОЧЕТОК СО ОПЕРАТА "НАБУКО"

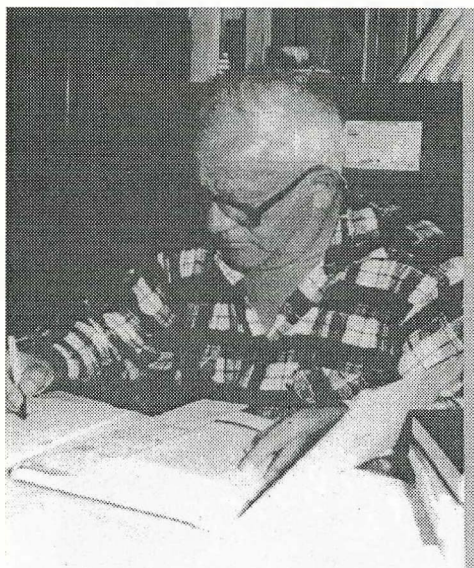
Денес, 2 јули, започнува Битолското културно лето 2003. Големiot спектакл ќе се одржи во Античкиот театар на Хераклеја, со почеток во 21 часот. Годишната битолско културно лето со богата и разновидна програма што ќе трае до 8 август, а е посветена на 100-годишнинот јубилеј

На првo концертот

МНТ Св. Кирил и Методиј, а не е само концертот, а и програмата на Битолското културно лето. Најважниот елемент на програмата е операта "Набук" на Гуччини, а не само концертот, а и програмата на Битолското културно лето.

РАЗГОВОР СО

ЃОРЃИ ДИМОВСКИ - ЦОЛЕВ

Скроман, на моменти избувлив, одличен раскажувач кој потполно се внесува во она што го зборува - не ни останува ништо друго освен со интерес да го слушаме тоа богато животно искуство проткаено со голем опус на статии и книги. Целокупното негово творештво е врзано за Битола - неговата голема љубов. 'Секој битолчанец кога би напишал по некој збор за своето искуство во Битола, тоа би било по некое камче повеќе и така би настанал голем мозаик во која би била отсликана Битола'. Таков впечаток оддава мојот соговорник, сограѓанин, научен работник и професор во пензија, 74-годишниот Ѓорѓи Димовски - Цолев.

Кога започнавте со објавување на своите дела?

-Уште како наставник во Гимназијата (така ја нарекува гимназијата која сега го носи името "Јосип Броз-Тито") започнав со пишување на статии за "Просветен работник", "Битолски Весник", "Развиток", а по основањето на Друштвото за наука и уметност - Битола и во неговите "Прилози". Потоа, објаву-

вав статии во "Гласник" на Институтот за национална историја. Списанието "Историја" итн. Сигурно имам над 100-ина статии.

Вие сте еден од првите автори на учебници?

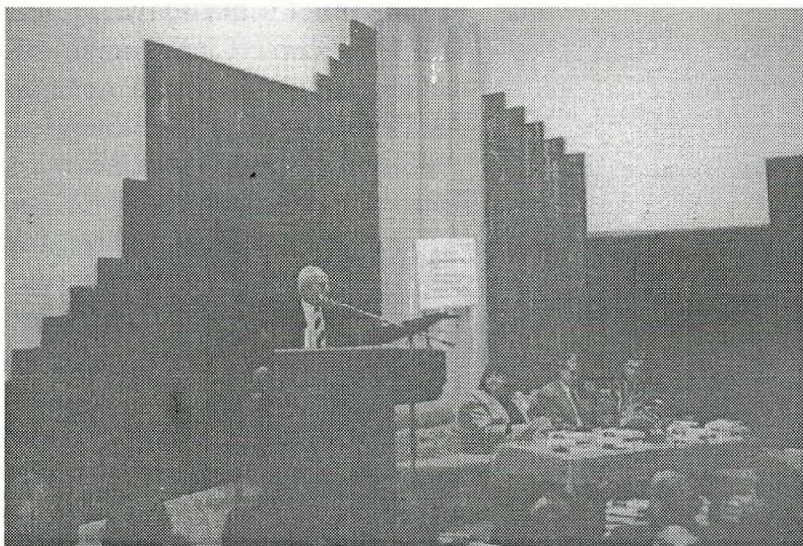
-Паралелно со наставата влегов во групата од четворица автори кои од 1963 година наваму подготвивме учебник за VII одделение, како и Историска читанка за истото одделение. Четворицата, Јован Кочанковски, Ѓорѓи Танковски, Ристо Динев и јас, наскоро го издадовме и учебник за II клас средно образование со Историска читанка. Тие со текот на годините доживеаа повеќе изданија кои претрпуваа промени. За таа учебникарска дејност ја добивме наградата "4-ти Ноември"-Битола и републичката награда "Климент Охридски" награда и награда.

Сепак Вие пишувавте за училиштата и Гимназијата во Битола. Имате учествувало на повеќе научни собири во Републиката?

-Мојот прв поголем труд е од областа на образованието "Училиштата во Битола", со посебен осврт на Гимназијата до 1945 год., за првпат објавен во прва од ваков тип објавени теми, во Зборникот "Гимназијално образование во Битола", кој за првпат прави обичен преглед на училиштата во Битола. Натаму следеа моите учества на повеќе симпозиуми и научни собири во земјата (Прилеп, Скопје, Штип, Охрид, Крушево итн.

Кои се Вашите поголеми дела?

-Да почнам прво како ко-автор со Јован Кочанковски. Го објавивме делото "Хроника на Ѓавато"(1964). Заедно со Јован Кочанковски и Ѓорѓи Танковски беше објавена книгата "Илинден и Илинденските традиции", додека со Борис Павловски обемната хроника "Непокорени"(1982). Со Ѓорѓи Грамосли ја објавив "Филателијата во Битола"(1972) врзана за моето хоби - филателијата. Следеа биографските

Од промоцијата на "Битолските Евреи"

дела: "Стеван Наумов - Стив" (1971), "Ѓорѓи Сугарев - живот и дело" (1988) и "Трајан Белев - Гоце" (1987). Потоа беа објавени "Спомен обележјата на Битола и Битолско" (1987) и "Битолските Евреи" (1993), па библиографските дела: "Библиографија на издавачката дејност во Битола" (1976) и "Библиографија на ДНУ" (1990).

Кое дело ви е најдраго, дали можете да издвоите посебно некое дело?

-Ова е многу незгодно прашање. Мене ми е посебно мило кога пишувам за Битола и Битолско. Посебно бев среќен кога го пронајдов документот пишувачан на пергамент на грчки јазик, всушност записник од Народното собрание на 5. Мај - Ѓурговден, 1969 год. кој кажува кога за прв пат е формирана Битолската Општина кога се излачи од грчката општина, во своја посебна. Документот, покрај потписи содржи и печати од битолски села и еснафи. На еден симпозиум за македонската преродба настапив и со тој документ. Драга ми е и статијата за средновековното име на Битола, каде за прв пат се споменува со своето народно име. Драги ми се и биографските дела за Стив Наумов, Ѓорѓи Сугарев и Трајан Белев - Гоце, затоа што тие се навистина херои кои го жртвувале својот живот за

повисоки идеали. Исто така, посебно сум среќен како учесник на Трибината "Битола низ вековите".

Дали има нешто што не сте го постигнале во поглед на пишувањето и дали моментално работите на нешто?

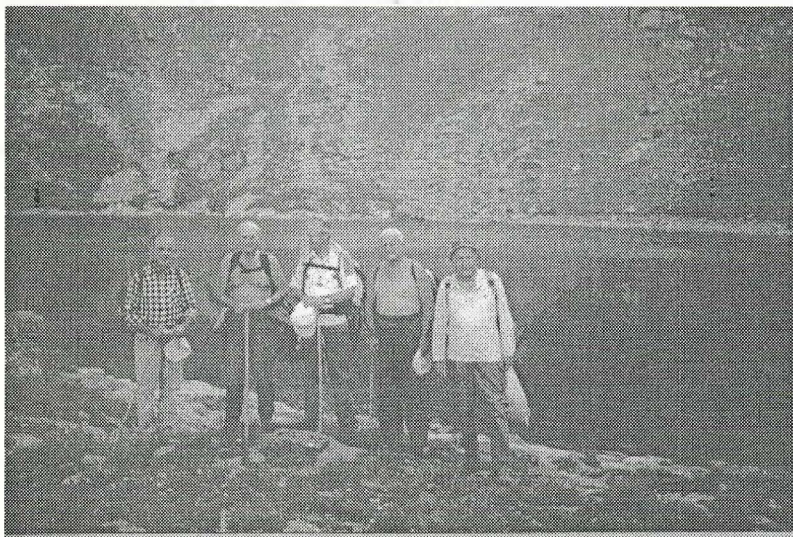
-Мислам дека дури отповеќе сум направил отколку што беше можно, затоа што основната работа ми беше наставата, дестина години предавав на вишата Педагошка академија, додека пишувањето и истражувањето ми беше додатен труд. За мене доволна сатисфакција е кога ме цитираат други во своите трудови. Можеби и времето си го прави своето, ама да барам финансиски средства за печарење на моите трудови, не држи место. Не се чувствувам добро ни да го помислам, а не да го направам тоа. Сега ги подарувам своите најнови трудови. Такви се "50-години печатарска дејност на печатницата Киро Дандаро", Списоци на учениците - Евреи кои учеле во Гимазијата од 1918-1943, кои им ги подарив на Еврејската заедница - Белград, од која добив благодарница. Сите мои ракописи ѝ ги подарив на Библиотеката "Св. Климент Охридски" - Битола. Сега работам уште на два труда кои ги собирав над дваесетина години. Едниот е при крај. Има околу 250 страни, но не сакам да зборувам за какви подароци се работи. Да не заборавам учествував и во трите монографии за Битола.

Кажете ни нешто повеќе за настанувањето на "Битолските Евреи"?

-Една вечер гледав еден филм во кое едно мало девојче ме потсети на Стела. Тоа беше моја соученичка - Еврејче од 3-то, 4-то одделение. Потоа се сетив на уште еден соученик Јусе кој беше две години постар од мене, а истовремено му помагаше на татко ми на пазар, бидејќи тој беше зарзаватчија.

Размислував што се случи со нив. Нешто

Библиотекаста стана поинтензивна откако во Гимназијата станав библиотекар. Гимназијата имаше голем фонд на вредни-ретки книги исто и лектури за учениците. Барајќи совети од Градската библиотека т.е. од Живко Богданов, по истиот принцип ја средив и гимназиската библиотека. Направив картотека, влезни книги, печати, класификација, списанија итн. Библиотекар бев подолго време, над 10 години. Би сакал да нагласам дека меѓу учениците кои ми помагаа за средувањето на библиотеката беше и Трајан Чагорски, кого љубовта кон книгата го доведе

*"Ризичнајџа групџа"
во која членува авторот (вистор од десно)*

ме влечеше да истражувам по турските сицили во битолскиот Архив. Тие се и огромен извор за животот на Евреите во Битола. Така по неколку години книгата излезе на видело и мошне убаво е примена не само кај нас туку и во светот (Париз, Израел, САД и други).

Имате ли нешто што не Ве прашав, а сакате да го кажете самиот?

-Имам. Јас сум член на "Ризичната група", составена од 10-тина возрасни со над 60 години, кој болен од ова кој болен од она, љубители на природата и планината.

Истовремено сме и екологисти. Каде што минуваме поправаме и по некоја чешма, да течи подобро, чистиме отпадоци итн. Тоа е моето второ хоби покрај филателијата. Напишав и околу 100-ина страници од нашите доживувања и шеги. Некои места ги имаме именувано со свои имиња: "На Џоца-мовзолејот", "Мовче на седумте сираци", "Тајната вечера", "Иван", "На Јане спалните" и др., а овој материјал го имам доставено, подарено во Музејот, Архивот и Библиотеката.

Да ни кажете нешто за Вашата соработка со библиотеката и како станавте нејзин "кум"?

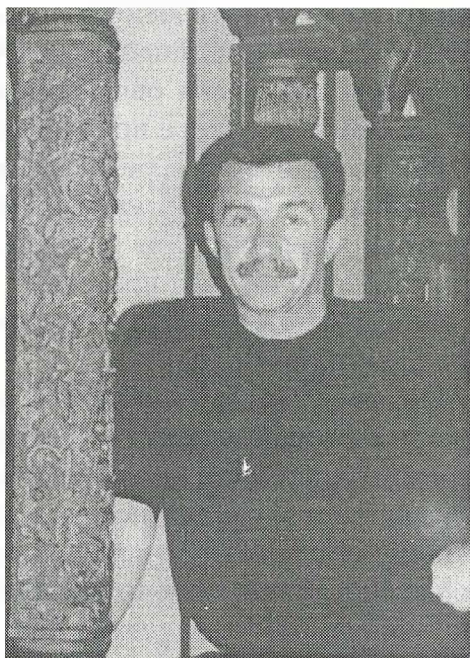
-Мојата соработка со

и до вашата установа. Меѓутоа, да се пофалам, по некоја година добив републичко признание (парична награда). Второто прашање е поврзано со тогашниот директор Методија Размовски. Честопати ќе ме прашаше што мислам за ова или за она и некои мои идеи ги прифаќаше и спроведуваше. Еднаш ме замоли за моето мислење за име на Библиотеката, бидејќи Работничкиот совет се состанал и дал некои предлози. Му образложив дека мој патрон е Климент Охридски и како просветител писменоста ја ширел преку црквите и манастирите, а такви манастири во Битола имало, тогаш тој на тој начин е поврзан и со книгата и со Битола. Размо, како што популарно го нарекуваа, мојот предлог го изнесол пред Работничкиот совет, а овој го прифатил тоа име, па така на тој начин ѝ "кумувам" на Библиотеката.

Приредил Николче Вељановски

ОД ЖИВОТОТ НА БИБЛИОТЕКАРИТЕ

ПОСТАВЕН ИКОНОСТАСОТ НА ЦРКВАТА "СВ. ПЕТКА" ВО СИДНЕЈ, АВСТРАЛИЈА

МИРКО ГАШПАРЕЦ

Нашиот колега Мирко Гашпарец повеќе години работи во библиотеката "Св. Климент Охридски" -Битола на работно место Заштита на книгата. Ја користиме оваа прилика да дознаеме нешто за неговата работа на поле на копаничарството.

-Јас многу подобро се чувствувам и повеќе го чувствувам копаничарството преку поимот резбарство. Некако ми звучи попретинето. Работам околу 25 години на полето на резбарството во своето слободно време. Еден сум од основачите на Здружението на копаничари на Македонија (ЗКМАК) во 1993 година. Не можам да кажам колкав е вкупниот број на изработени резби, иконостаси, ентериери, намештаи и друго. Имам изложувано на 32 изложби во Македонија и странство. Учествував во резбарски колонии во црквите "Св. Јован Бигорски", "Св. Јован Осоговски", "Св.

Горѓи" во Прилеп и други.

Споменавте дека работите на иконостаси за црквите. Пред два месеци го поставивте и иконостасот на црквата "Св. Петка" во познатиот "Рогдеал", во Сиднеј. Кажете ни нешто за текот на работата на ова Ваше прекрасно дело?

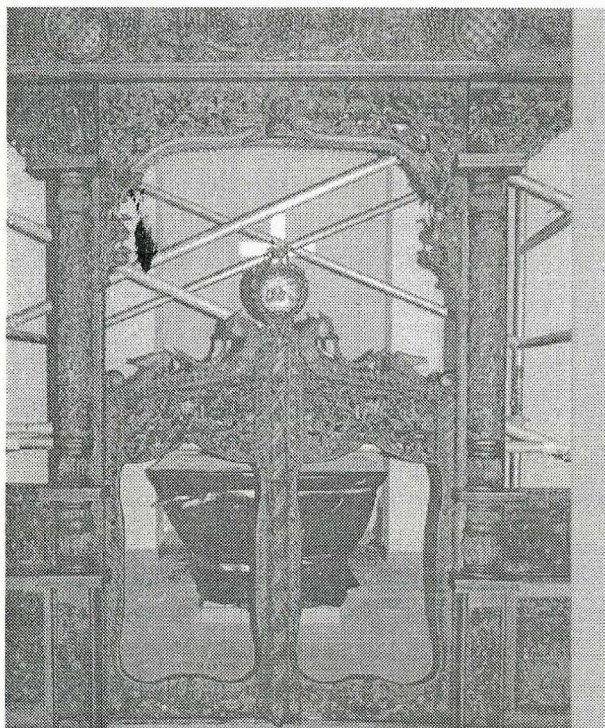
Имам работено на црквите "Св. Петка" во село Цапари, "Св. Спас" во Добрушево, католичката црква "Св. Климент Охридски" во Охрид, а најдолго работев на иконостасот на црквата "Св. Петка" во Сиднеј, Австралија. Иконостасот почнав да го подготвувам уште во 2000 година откако договорот со некои претставници од Црквата беше склучен. Веднаш почнав со набавка на квалитетен материјал, со изработката на

Иконостасот на црквата
"Света Петка" во Сиднеј

цртежите. Ја оформив екипата од 5-мина и ја поделивме работата.

Самата работа траеше година и пол. Потребно беше да се мисли на многу елементи при работата. Иконостасот требаше да биде со ширина 9.70 метри со

висина од 5.50 метри, со десет резбани столбови.

На малите табли (китабина) изрезбани се претстави од Новиот Завет како што се раѓањето и крштевањето Христово, Света Богородица, Света Петка и други. Исто така, отсликани се и царските двери и сл. Откако иконостасот беше подготвен неколку месеци траеше подготвувањето на документацијата за транспортот на елементите за Австралија и вадењето визи за нас двајцата кои требаше на лице место да го монтираме иконостасот во црквата "Св. Петка".

Ова лето Вие бевте во Сиднеј. Кажете ни нешто повеќе околу поставувањето на иконостасот.

-Во Сиднеј престојував во јули и август годинава со уште еден помошник кој ми помагаше во поставувањето и монтирањето на иконостасот. Секако дека многу ни помагаа и луѓе од Црквата. Откако се направи скелето и се уком-

понираа сите 263 елементи се доби правата слика на иконостасот кој со својата убавина, блескотност и живост дури и мене ме изненади, затоа што целиот период кога го работев, постоеше само во мојата имажинација, или го гледав само составен на компјутер. Целата наша работа околу иконостасот беше завршена неколку дена пред Илинден 2003 год. Морам да нагласам дека овој иконостас во "Св. Петка" во Сиднеј е прв иконостас изработен комплетно во резба по сите канони на нашата црква и најуспешно ја претставува македонската уметност и култура на австралискиот простор.

На крајот да ни кажете нешто за Вашиот престој во Сиднеј.

-Не се ова само зборови, туку сакам да кажам дека целокупната организација од страна на нашите домаќини беше беспрекорна, како во поглед на работата околу Црквата така и во поглед на престојот. Домаќинот ни овозможи да го видиме Сиднеј од сите страни, да ги видиме знаменитостите, парковите, познатите зданија како Сидни Опера Хаус (Sidney Opera House), Сидни харбор бриџ (Sidney Harbour Bridge) и сл. Она што

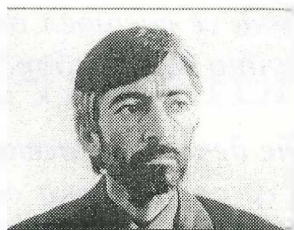

посебно ми остави впечаток беше една од поголемите библиотеки во Сиднеј. Тоа големо здание кое ме привлече да влезам внатре. Нѝ беше дозволено, да влеземе, и да ја разгледаме, па и да се сликаме во неа.

Приредил Николче Вељановски

Во рамките на манифестацијата Денови на македонско-хрватско друштво од Битола, на 05.07. 2003 год. При отварањето на изложбата на Блага Петреска - Рожман во МУБ, ви го претставуваме есеистичкиот приказ

ВО СТИЛОТ НА... СФУМАТО

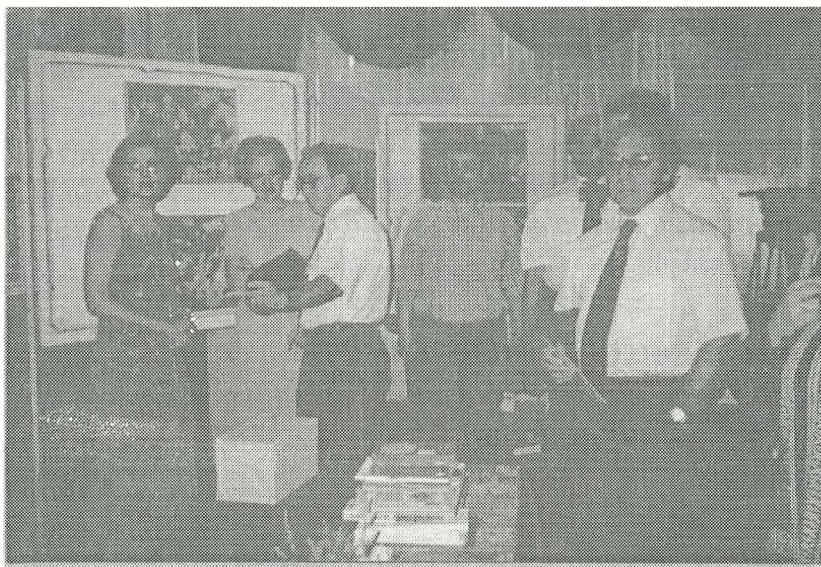
Ричард Иваничевиќ

Визуелниот модерен витраж на сликарските креации, изложени во битолскиот храм на книгата, претставуваат сложени сликовни синтези на уметник, чија уметност вовлекува, меѓу апстрактни, маестетични ликовни мотиви, низ мистериозни сликописни теми на интими, вкомпонирани во хармониите од харизмите на личните артовизии, понесени од хипнотичноста на глетките, пределите, емотивните доживувања и оживувања на магијата - море. Волшебноста и страста, уметнички да се крстосува по бреговите на тајните пристаништа на инвентивните мореузи, архипелази, кои само пиктурално, пикторескното, умеат преку уметноста да се искажат, прикажат, изразат духовните и душевните делти.

Блага Петреска - Рожман потекнува од Македонија живее и работи во Хрватска-Сплит. Ако Македонија ја красат езера, Хрватска ја краси Јадранското Море. Магиката и мистиката на водата како извор на животот, излез

кон светот на авантури, сознанија и искуства најчесто е во фокусот на фантазиското, имажинативното и видовитото - тие уметнички вечни духопловидби и душекорабења во уметниковата чувствителност, мечтателност на ликовна личност која се изразува себе, безбројните светови!

Во сликарскиот опус доминира колоритниот раскош и кошмар, неизвесноста, непредвидливоста - одрази на моќта и немоќта, а се допира до мирот и немирот на брановите кои слично како и психата се тивки, воздржани, па шармантно романтични и суптилни, но и страшни и ужасни, милостиви и безмилосни, милосрдни и немилосрдни, радосни и очајни, налик на бескрајните судбини, бесконечните тајни што исчезнуваат, или остануваат секавања што бледнеат. А, само во уметничкото создавање, спомените на миговите, моментите на ламентата, мементата... векуваат.

*Од средбајќа помеѓу МУБ и библиотекарите
"Марко Марулик" - Силиќ*

Стилот е мотивиран од живописноста на исконските убавини на водата и копното, а тоа е: уметниковото копнење да се посвети на сликање смиреност и брановитост, пејзажност-естетска молит-

ва за празнување на апсолутните благодети-земни и небесни.

Апстрахиран и метафизичен, поетичен и лиричен сликосветот на Блага Петревска -Рожман е тоналитетно - палетен фриз од зрачни и прозрачни, небосводни, лазурни, аквамариности нијанси во кои се создава нежност, трпеливост, шепотливост и тажност. Наспроти овој циклус, уметникот слика сликарски дела во кои се карактеристични густы, загасити, свечени и мистично луминозно-илуминирани имажирања, апстрактни реминисценции од: светло сини прелевања, разиграни виножитни, лилави, алови, пурпурно-до ноќносини, сивомодри асоцијации. Модерна (ре)интерпретација на исконското, класичното античко, ренесансно, но сепак, современо сликарство. Низ нејзините слики присуство на лебедовото сфумато.

ЗАНИМЛИВОСТИ ОД СВЕТОТ НА КНИГАТА

Првите енциклопедии се појавиле уште во времето на Римјаниите. За прва енциклопедија се смета Плиниевото дело "Историја на природата" која имала 37 томови и 2493 глави.

Најголемата енциклопедија е составена во Кина во 1721 година. Оваа енциклопедија има 5020 томови.

Првиот илустриран буквар на светот е печатен во Англија 1484 год. Таа истовремено била и прва илустрирана книга во оваа земја.

Жива енциклопедија

Италијанскиот научник Нико де ла Мирандола (1463-1494) е сметан за жива енциклопедија. Тој уште како

десетгодишник покажал голема способност за памтење. Се што ќе слушнел, или прочитал запамтувал од збор до збор.

Најдолготрениот писател

За кој се знае то оставила американката Фредерика Кук во почетокот на минатиот век. Трениот се состоел од четири книги со вкупно 95.940 зборови.

Најстарите печатени весници

на светот се смета дека се германските. На пр. Веќе во 1609 година во градоот Волфенбутел се појавиле весници. Првото подоцна весници се појавувале и во други градови на Германија. За тоа време, некои весници биле со зачудувачки широк. "Франкфуртскиот журнал" излегувал во 2000 примероци.

Првите весници во Европа

кога за прв пат се појавиле во јавноста, не се продавале, туку се читале гласно по улиците и од оние кои слушале се собирал прилог.

Газетата

За слушање на новостите од весниците во Венеција се најлашувале од секој присушен по една паричка наречена газета. Оштогаш зборот газета постанал синоним за весници и во тоа значење се задржала и денес на многу јазици.

Зајирката во кириличните ракописи почнала да се употребува дури во 14 век. Доштогаш нашите писатели се служеле само со шочка.

Приредила Александра Раиф

Салон за книга

ХЕРАКЛЕА

ПЕЧАТЕЊЕ:

Монографии
Книги
Кашалози
Списанија
Проексии
Покани
Визии карии
Ешикеии
Сиие видови
канцелариски
обрасци

УСЛУГИ:

Фотокотирање
школски
прибор
Канцелариски
материјали
Албуми
Папки
Секаков вид
на укоричување

Издавачка дејност

*Продавање и изнајмување на книги
Комисиона продажба на стари книги*

